

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"

Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"

Išleista kas Pėtynėia. Leidžia
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 25.

Philadelphia, Pa., 23 d. Birželio (June), 1911 m.

Metas VII.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

PROPAGANDA

<i>J. B. S.</i>	Kas tai yra «politikė»	297
"	Kaskart anšiau šių dienų vergijoje.....	298
<i>Mikalauskas</i>	Kasyklių aukos	298

ŠIS BEI TAS IŠ AGITACIJOS

Prisiruokit	300
Moksl. Pask. Ratelis	302
Ką rašo lietuvių laikraščiai.....	303

BELETRISTIKĄ ir POEZIJĄ.

<i>Barabošius</i>	Taip buvo.....	304
LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ		305
SVARBIAUSIOS ŽINIOS.....		306
KORESPONDENCIJOS.....		306
SAJUNGOS REIKALAI		307

Baltramiejaus Naktis.

Yra tai puikus romanas francuzų. Svarbus tikėjimiški ginčai. Labai zin-
geidžios paslaptys karalių, vyskupų ir kunigų.

Kaip dievobaimingi katalikai, su palaiminimu bažnyčios, tik viena nakčia
išskerdė 60 tūkstančių žmonių Paryžiuje. Dviejų mirštančių kalba bedievio su
kataliku, kaip jie tada atjaunėia, ir kaip dēlei karaliaus brolis brolij nušovė ir dar
daug visokių akvyvumių mislijantlems žmonėms. Kunigai draudžia tą knygą
skaityti. Ji reikalinga kiekvienam perskaityti.

„Baltramiejaus Naktis“ didelė knyga; kaina tik 75c.
Iš kelių tūkstančių likosi jau tik 80 egz. Pasiskubink gauti. Adrisukite:

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. BALTRUŠAITIS

Redaktorius, Dokumentų Rašytojas ir Pinigų Siuntėjas
2400 Fifth ave. :: :: :: :: :: :: :: :: :: PITTSBURG, PA.

Siunčiu pinigus į visas svieto šalis, pagal teises, gau-
tas nuo tarptautiško bankų susivienijimo. Greitai ir pigiai. Iš-
siuntus į Lietuvą po 4 nedelių gaunu priėmėjo kvitą ir pranešu
siuntėjui, kada pinigai išmokėti. Išdirbu daviernasčius,
išsijieškau Lietuvoj paliktas dailis. Per mane galit ir laivakortes
(šipkortes) gaut nebrangiai. Pinigų kainas prisiuonėju pareikalavus.

Patarimai draugiški ir be užmokesčio

IŠPARDAVIMAS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokytojo (apdaryta)..... \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c
Naujas Būdas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų su pav. (apdaryta)..... 35c
:: :: :: Viso \$1.60. Dabar parduodu už \$1.00. :: :: ::
Pinigus siųskite per Money Orderį šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS P.O. Box 62 New York City

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor —:— A ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
in all parts of the World

One year	\$2.00
Six months	1.00
Three months50

PRENUMERATA
visose dalyse svietc

Vieniems metams	\$2.00
Šešioms mėnesiams	1.00
Trims mėnesiams50

ADVERTISEMENT RATES ON
APPLICATION.

APGARSINIMU KAINOS ANT
UŽKLAUSIMO.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Telefonas, Keystone, Main 2958.

L.S.S. VI-to Susivažiavimo

VIEŠI VAKARAI

L.S.S. VI Susivažiavimui programa šiaip išdirbta:

1-mą d. Liepos, 8 val. iš ryto prasidės VI L.S.S. Susi-
važiavimo posėdis New Yorko priemiestyje Brooklyn,
N. Y., Palace Hall salėje, 89-93 Grand st. :: :: ::

Teatras ir balius atsibus subatoje, 1 d. Liepos, Tau-
tiškame name, 101-103 Grand str., Brooklyn, N. Y.
Suloš Dramatiškas Ratelis iš Passaic, N. J. komedija
«AUDRA GIEROJE». Prasidės 8:15 val. vakare.

Didelės prakalbos ir deklamacijos atsibus *Panėdėlyje*,
3 dienų Liepos, Palace Hall salėje, 89-93 Grand str.,
Brooklyn, N. Y. Kalbėtojai bus VI Susiv. delegatai.

Žemiau paduotus viešbučius rekomenduojame
delegatų apsistojimui: :: :: :: :: :: :: ::

1) "Empire", Broadway ir Cor. Drix ave., Brooklyn, N. Y.; 2)
"Wellington", 27 Broadway, Brooklyn, N. Y.; 3) "Asterman",
8 Broadway, Brooklyn, N. Y. Pirmas viešbutis nuo \$1.50 ir
augščiau, antras nuo \$1.00 ir augščiau, trečias prlelnamesnis.

Su augšta pagarba **RENGĖJAI.**

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, kad jau sulaukėme ir N1 š.m «Visuomenės» Prekė N. tik 25c. Kartu NN. 1, 2, (trečias jau išsibaigė) 4, 5, 6 7, 8-9, 10, 11-12 ir nr. 1 11m. tik už \$1.90.

Podraug pranešu, jog Visuomenės pakolaik ne visi numerai išsiparduoda. Jeigu draugai taip mažai reikalauis ir ant toliaus, tad būsiu priverstas pranešt «Visuomenės» išleistuvei, idant daugiau nesiuntinėtų, nes nenoriu, kad S-ga perdaug išiskolintų «V-s» leidėjams. Todėl draugai, jeigu norite tą vienatinį Lietuvos išeinančią laikraštį, kuris rūpinasi mūsų visų reikalais, paremti, tad jūsų pareiga daugiaus rūpintis jo platinimu.

Reikalaudami «Visuomenės» ir siųsdami pinigus, adresuokite ekančiai:

«KOVA» 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

KOVOS Agentai.

- J.BUKANTIS, 172 Endicot st., Boston, Mass.
- K.DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
- A.L.REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
- A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8¼ d. Rotterdamą	11¼ d. Liepoją
II Klasa \$29.00	III kl. \$30.00
II Klasa 45.00	II klasa 47.00
I Klasa 52.00	I klasa 62.00

Laivai iš New Yorko išelina: „Birna“ — May 13; „Kursk“ — May 27; „Lithuania“ — June 10. Reikalaujant smulkesnių žinių kreipkitės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Neskaitykit „Dilgelium“!

Nes tai bjauriausias laikraštis. Telsybė į akis pasako, ir tai da kaip? Vis pro juokus! Eina kas DVI SAVAITI. Kas nenori išmėklinti ir greitai padaryt savo protą, tegul nelma „Dilgelium“ nė į rankas! Jose nuclat rašo Z. A., Bevardis, Lydeka iš Krūmo, Jovaras, J.B. iš B. ir kiti. Daug visko sutelpa, nes jau 5-tas sykis pasididino (tokios kaip kiti didieji laikraščiai). Tik kainata pati: \$1 metams, 60c pusei metų. O dabar UŽSIRAŠANTIEMS DUODA PUSĖ DOLERIO DOVANŲ! (knygomis, kokias norit). Jūs arba jūsų doleris tegul kreipiasi šiuo „Dilgelium“ adresu:

Baltrušaitis Bros. 2400 Fifth Ave. ::
::: Pittsburg, Pa.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socialistiškas rėtelis su globu, broliškai sveikinamasis dvi rankos arba su švyturiu ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c. Socialistiškai ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paausuoti—25c; daugiaus imantiems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami sluskit pinigus krasos ženkleliais arba Money Orderiu.
“Kovos” Administracija.

DIDIS GYDYTOJAS
Dr. IGNOTAS STANKUS M.D.

Pabaigęs daktarišką mokslą universitete valstijos Indiana ir baigęs kvotimus augščiausioje ir jau pakutinėje mokykloje New York Post-Graduate MEDICAL SCHOOL & HOSPITAL, kurioje specialiai išsilavina gydyme visokių pavojingiausių ligų ir daryme operacijų; pabaigęs tą mokslą įgauna vardą augšto, didžio daktaro. Dr. Ig. STANKUS, per kiek laiko buvo miestavų daktaru Indianapolis, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų, atlikdamas savo užduotį kuogeriausiai ir užganėdinančiai, dabargi pasišventęs labui savo brolių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudojimo per nesąžiningus daktarus, įrengė savo locną naminį ligonbūtį ir:

KVIEČIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Jeigu sergi, ar kenkia kas sveikatai, skubiai kreipkis pas mane ypatingai arba laišku, o būsi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neišgydoma, neabejok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir augštesnį mokslą, tau pagelbėsiu ir suteiksiu tikrai brolišką ir sąžinišką rodą. Kiekvienas iš atsišaukusių persitikrįs, kad esu pabaigęs didesnį daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti negu kiti daktarai svetimtaučiai.

:: :: :: APSIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI :: :: ::
Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlimo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kraujų ligų, užkietėjimo ir neveikimo vidurių, išbėrimo, kūno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinių ir slinkimo plaukų; galvos skaudėjimo, nuo širdies ligos, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškių ligų, neuralgijos, drebėjimo sąnarių, nemiegojimo ir išgąsčių; nuo greito nullimo, sunkaus kvėpavimo, persalimo ir nuo visokių slogų. Nuo visokių užkrečiamų lytiškių ligų ir visokių kitokių nusilpnėjimų sveikatos. Taipgi nuo visokių moteriškių ligų, skausmingų mėnesinių, baltųjų, tekėjimo ir gumbo ligų:

TURIU SPECIJALIŠKĄ DIPLOMĄ DEL DARYMO OPERACIJŲ

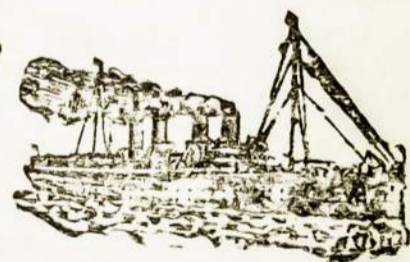
Ištikus būtinam reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagydyti kaip tai: augimo vėžio skilvyje ir visokių akmenų, skaudulių ir guzų, ar tai būtų pūslėje, inkstuose, kepenyse ir žarnose, viską tą su pagelba operacijos galima pašalinti kuogeriausiai ir už menką mokestį. Daznu taipgi operacijas ant kaulų, smegenų, grobų ir lytiškių organų, kaip vyrų taip ir moterų. Ištiesinu pritrauktas rankas ir kojas. Išgydau su naujansio būdo operacija rupturą už menką prekę. Pertai kreipkitės kiekvienoje ligoje pas mane. Jeigu negalima pribūti ypatingai, tai parašykite ką skauda ir kokius neveikumus jaučiate savyje, o aš suprasiu ir ištyręs duosiu rodą, o jeigu reiks, prisijūsiu ir gyduoles, kaip toli negyventumėte: Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ar kitose šalyse. Atsilankantiema ypatingai ir dėl operacijų, turiu savo naminį puikų ligonbūtį.

BIEDNUS GYDAU DOVANAI

Dr. IGNOTAS STANKUS 1220 S. Broad str.,
PHILADELPHIA, PA.
Valandos Ofiso: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p.p. ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėl. nuo 1 iki 5 v.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas žemės šalis.
Atlieka tą greitai, atvaugiai ir pigiai
Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Revollucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revollucijos gimimo momentą: sukyllimą liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisijuntimu 20c., daugiaus imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarpe darbinukų klesos revollucijoniskas mintis.
Norintieje turēt šį paveikslą kreipkitės į “Kovos” Administraciją.

KAS TAI YRA «POLITIKE».

REPUBLIKONIŠKAI—demokratiškosios politikos vaisiai yra kone visiems gerai žinomi. Ypatingai darbininkų klesą tos republikoniškai—demokratiškos politikos rezultatus gerai jaučia ant savo kailio. Yra tai politikos buožių smugiai, berami ant galvų reikalaujančių gyventi žmonių—streikierių; yra tai bado marą sėjančios bedarbės; yra tai gyvenimo rytojaus neužtikrinimas; yra tai pragyvenimo brangumo našta; yra tai trūkstų vagystės, razbajus, piktadarystės, sauvalė, varas, prievarta, skurdas, nelaimės, žmogžudystės, apgavystės ir visos kitos nedorybės ir piktybės.

Visi tai yra vaisiai republikoniškai—demokratiškos politikos. Tečiaus ne visų suprantama, kad tai politikos vaisiai. Tūlų bandoma įkalbėti, kad tai dievo kaltė, jog tas viskas yra; kitų gi bandoma aiškinti, kad visuomenė kalta, jog taip o ne geriau esama. Bet apie politiką labai daugelio daug kasdien kalbama ir kalbama visaip: sulyg supratimo ir sulyg tendencijos reikalavimo. Tūlų net navyškai visuomenės klausama, *kas tai yra «politikė»*, bandoma nukreipti žmonių atyda šalim nuo politikos, kad tie nepastebėtų, jog yra *dvi rūšis politikos*: viešpataujančiųjų republikoniškai—demokratiškų visuomenės sluogsnų ir kovojančių prieš viešpataujaučiuosius — socialistų politika.

Mūsų lietuviškoj visuomenėj yra taipgi dvi rūšis politikos. Vienos iš jų laikosi atgaleiviškos srovės — republikoniški—demokratai, antros gi progresyviškos demokratiškos srovės — esantieji ir būsantieji socialistai. Viena tų srovių (konservatyviška) triumfavo, antra gi neišvengtinai būtinai turės užtriumfuoti, nes pergale pavasario ant žiemos yra būtinu ir neišvengtinu.

Vaisium socialistiškios politikos turi būti: *panaikinimas išnaudojimo, laisvė ir gerbuvis visų visuomenės narių*.

Politika, tai niekas kitas, kaip tik *pastanga apginti savo klesinius reikalus*.

Visuomenėj, kurioje gyvename, yra tik dvi griežčiausiai priešginingos klėsos: kapitalistų ir darbininkų klesą. Jos abi kaip priešginingos srovės grumiasi tarp savęs, gindamos kiekviena savo reikalus. Viena jų laiko užgriebus savo rankose politiško gyvenimo vairą: valdo ir įstatus kala, įsakydama juos pildyt ir bausdama už nepildymą, ir tuo būdu gina savo *klesinius interesus*. Antroji gi — darbininkų klesą — neturi galės valdyti politišką visuomenės gyvenimą, ji reikalauja, kad politiško gyvenimo vairas būtų rankose visos visuomenės, o ne atskiros klesos, idant ta visuomenė galėtų paliuosuoti save iš vergijos pančių, kuriuos uždėjo viešpataujanti klesą ir savo politikos viršminėtais vaisiais užkrečia visuomenės gyvenimą. Ir darbininkų klesą, kurios pusėje stovi prisidedanti ir prisidėsianti prie jos reikalavimų visa pavergtoji visuomenė, būtinai turi atimti valdžią iš kapitalistų klesos rankų. Tam tikslui ji varo savo politiką; tam tikslui ji organizuojasi į darbininkų politiškąją partiją, kad ginti reikalus liaudies, reikalus visuomenės. Nėra tas naturališku, kad didžiama nuolankiai kentėtų ant savo sprando uždėtąjį mažumos jungą. Stipresniam silpniesniojo piktiems norams pasiduoti liepia tik mulkiškumas bei nežinojimas savo spēkos.

Kas yra matomu šios šalies visuomeniškai—politiškame gyvenime, tas yra ir mūsų visuomeniškame gyvenime: atgaleiviškoji spēka grumiasi su progresyviškąja. Progresyviškųjų elementų pergale atsikartoja. Reiškia progresuojame. Tą gana vaizdžiai daro mūsų Susivienijimas. Klerikališkai—konservatyviškai klesai įsiviešpatavus Susivienijime, progresyviškesni elementai pasipurtė ir numetė nuo savęs kunigijos jungą. Susivienijimas plyšo pusiau. Progresyviškesnis elementas sustiprėjo ir pralenkė konservatyviškąjį. Tau-

tiškasis Susivienijimas į keliatą metų įaugo ir vystėsi, kol neatsirado jame buržuaziškai—konservatyviškoji kategorija. Ji greit įsiviešpatavo ir pradėjo diktuoti savo valią. Triumfas tos kategorijos elementų tęsėsi patol, kol nepajusta jungo ant sprando. Ir liaudis vėl sukrito ginti savo teises. Pastarasis S.L.A. seimas, atsisibuvusis Baltimorėje palieka istorijai progresyviško elemento pirmineigios faktą. Šalininkai nuomonės, kad liaudis per daug mulkiška ir kūdikiška ir dėlto negalima jai leisti tvarkyties savo bendrus reikalus be valios «pašauktųjų» valdonų—diktatorių, gavo kuoiškiausį darodymą, jog jie su savo nuomone tinka seniai praėjusiam laikui. Liaudis, kaip didžiama, pasakė bandančiai ant jos apsiešpatauti mažumai, kad savo reikalus pati supranta ir pati nori ir privalo jais rūpintis. Konservatyviški elementai paliekami užpakalyje, nustumti šalim nuo kelio, kuriuo liaudis eina prie savo išsiliuosavimo.

Tas faktas vienok pats savaimi neatsitiko. Jis yra vaisium progresyviškų srovių politikos. Tas liaudies teisių apginėjų laimėjimas yra vaisium klesinės kovos, vaisium *socijalistiškos politikos*.

Susivienijimo Liet. Amerikoje XXVI seimas atsakė pp. J.O. Širvydui, B.K. Balevičiui, J. Laukiui, J.M. Damijonaičiui ir kitiems, kas tai yra «politikė», ir parodė, kad energiškoji opozicija priešai konservatizmą yra mums reikalinga kaip kasdieninė duona prieš badą.

Šiandien, išskyrus socialdemokratiją, kiekviena opozicija priešais viešpataujaučią sistemą turi savyje ką—nors silpno ir netikusio. Visose kitose liberališkose srovėse randasi grupos, kurios reikalui prisiėjus stoti atviro kovon, numeta ginklą. Tokios grupos vadinasi politikais arba juos nuduoda. Turėdami «silpnus nervus» jie savo opoziciją paprastai stengiasi išreikšti tyliu tonu, nes jiems rūpi ne vergiamųjų reikalai, bet asmeniškai reikalai; jie persimeta ton pusėn, katra ima viršų. Jų asmeniškai reikalai tankiai jiems liepia nematyti draugijiniame gyvenime to, kas seniai reikalinga yra prašalinti. Jie žino, kad visuomenė tur daug silpnų pusių, kurias dar galima išnaudoti savo gerovei. Visos tokios liberališkios grupos, nors ir pataikauja liaudies reikalavimui, bet kritiškame momente savo drąsą parodyti bijosi. Nesa jaučia, kad liaudies reikalai yra joms kenksmingais. Ne vieną pritvinsią votį palieka neperkirsta, manydami, kad kantrus laukimas padarys tą, kad votis pati pranyks. Pripažįstame kai—kada ir mes, kad tylėjimas tūluose dalykuose yra geresniu negu garsus šauksmas ir išvedimas dalyko aikštėn. Bet žinome, kad taip jau ilgai tylėta ir dangstyta slapybės skraistele, niekad nieko gero neatnešė visuomenei, bet kaip tik priešingai. Kas tyli ir slepia, tas prasižengia prieš liaudį. Taip prasižengė prieš liaudį ir pas mus tie ponai, kurie matydami blogą, jį slėpė, «nekalčiausiai» tyliai pasakodami, jog šauksmas tai socialistų—peštukų «politikė», jog rėksniai socialistai ardo Susivienijimą, nes stato savo opoziciją prieš konservatizmą, nes protestuoja prieš spendavimus narių už rūpinimąsi draugijos reikalais. Socialistai išdrįso atvirai stoti kovon už liaudies teises, nepaisydami, kad bus išniekinamais ir šmeižiamais; nepaisydami kad ir apginama liaudis anaip tol ne visa supras socialdemokratijos reikalavimų reikšmę. Jie vieni — socialistai — nebijo kritikos žibintuvu šviesti į kiekvieną užkampį ir nesitaikė švelnučiais pirštais imti kiekvieną dalyką, bet rūpinosi iššaukt iš tamsos tuos, kurie viešpataudami ant liaudies, stengėsi slėpties nuo jos su savo pažiūromis. Socialistų politika privertė ponus Širvydus, Balevičius ir Laukius pasirodyti liaudžiai ir ta liaudis nusikreipė nuo jų šalim. Socialistų kritikos smugiai nebuvo taikomi, jie tik krito ant tų, kurie stovi arčiau, o vienok tie smugiai yra pasekmingais. Žingsnis, kokį padarė Susivien. XXVI seimas priekyn, jau džiugina mus, nes žmonių teisės likosi apgintos. Ir mums socialistams liekasi tik pasveikint laimėjusią savo kovą liaudį ir linkėti, idant ir tolesniai žengtų priekyn ir artyn prie socializavimo savo visuomeniško gyvenimo.

Kaskart blogiau šių dienų vergijoj.

Laikraščiai skelbia, kad plieninės kompanijos (plieninis trustas) rengiasi sumažinti darbininkams mokestį dėlei «atpigimo» plieno išdirbių. Kaip žinoma, keli milijonai darbininkų šiame rašte, žydint taftiškam «prosperity» (gerbuviui), randasi be darbo ir be išteklių pragyvenimui. Keli milijonai dirba tik dalį dienos. Ant rinkos darbo yra pakaktinai. Bet, girdi, yra daugiau darbo «rankų» negu darbo. Ką tas reiškia? Nieko kito, kaip tik tam-tyčia sutaisytas sąlygas, kad darbininkas būtų *pigus*, o plieninis trustas rūpinasi darbo spėką taip nupiginti, kad darbininkas, gelbėdamasis nuo tikro alkimo, siūlytų savo spėką už visumenkliausių atlyginimą. Tai yra «biznis». Tai yra geležinis įstatas *reikalavimo* ir *pasitūjimo* viešpataujantis rinkoje ir pritaikomas prie *žmogaus*, kuris šiame surėdyme yra tik parduodamu ir perkamu *prekiu* (tavoru). Apie tuos, kurie darbo rinkoje palikti, kaip nereikalinga perkančiamjam darbo spėka — darbininkai—bedarbiai, — apie tuos niekam iš tų «prosperity» tvėrėjų nė į galvą neateina mintis. Jais, jų žmonomis ir kūdikiais, sulyg Tafto nuomonės, tur rūpintis Dievas, nes tik jis vienas būtent žinąs, kaip jiems pagelbėti, kad nedvėstų badumi darbo netekę. Tas pats p. Taftas dar būdamas teisėju apreiškė: *Pametimas darbo yra kriminališku prasižengimu*. Bet išvarymas milijonų žmonių iš darbo ir palikimas jų bado ir mirties apveizdai, tai tur būt sulyg Tafto nėra kriminališku prasižengimu. Jisai jau nežino, kaip tą pavadinus ir siunčia pas dievą klaus atsakymo.

Kapitalizmas darbininką laiko už reikalingą ir nereikalingą jam daiktą. Kapitalizmas remiasi principu, kad vieni visuomenės nariai gali turėti kasykles, fabrikas, šaltinius gamtinio turto, o visa likusi visuomenė, ant kiek ji nereikalinga išdirbimui produktų ir krovimui aukso į korporacijų aruodus, gal sau išdvesti badum. Iš tokio principo turi išeiti *nelgygybė*, kuri ir yra mūsų laikų civilizacijos charakteristiška ypatybe. Tad gi vieni yra valdonais, o visuomenės didžiūma pavergtais alginiais vergais arba baudžiauninkais. Jeigu kas—nors kitas skiria kam darbą ir gal atiminėt jį liuosnoriai, tai darbininkas tokiame surėdyme yra tik tikriausiu vergu, kuriam gyventi ar mirti teisę skiria valdonas.

Vergija viešpatavo nuo daugelio metšimčių šio kloty bei kitokio formoj. Vergija negalėjo būti patol, pakol žmogus produktavo tiek, kiek buvo reikalinga jo gyvenimo reikalams patenkinti. Niekam nerūpėjo viešpataut ant kito, kuris neproduktavo daugiau negu kad pačiam jam reikėjo, taip lygiai kaip šiandien joks ūkininkas nelaiko arkliai bei karvės, kurie jam naudos neneša. Sykiu su ekonominiu išsivystymu žmogus pradėjo naudoties išgalvotais dėl palengvinimo jam triūso produktų pagaminime įrankiais. Pradėjo užsiimti žemdirbyste ir produktuot daugiau negu galima jam vienam suvartoti. Čia ir prasideda viešpatavimas stipresnio ant silpnesniojo. Vergijos idėja buvo *pelnas*. Savininkas prižiūrino savo vergus, imdamas iš jų pagamintus produktus, pats nedirbdamas nieko kito, kaip tik prižiūrėdamas savo vergus ir gindamas juos ginklu nuo užpuolikų, kurie norėdavo paimit tuos vergus savo vergijon. Palikus žemei privatiška karžygių—ponų nuosavybe, tie savininkai savo vergams dalijo sklypelius žemės, iš kurios galėtų pragyventi, o už tat turėjo apdirbti pono laukus. Vergija persikeitė į baudžiąvą. Baudžiauninkas galėjo būti parduodamu ar išmainomu, nes buvo nuosavybe savininko. Tečiau tas savininkas dėl savo labo rūpindavos užlaikyt baudžiauninko gyvastį, kad turėti darbininką. Laikui bėgant atsirado *mašinos*, kurios reikalavo paliuosavimo nuo žemės šimtų darbininkų dėl aptarnavimo mašinų; atsirado ir išsivystė pramonija. Nereikalinga dabar laikyti vergus, prirakintus prie žemės. Reikalinga buvo palikti tik juos be duonos ir pastogės, o jie grūsis viens per kitą

sukti mašinų ratus, kad gauti duonos ir prieglaudą. Iš vergo—baudžiauninko, kurio būvis buvo pono aprūpinamas, liko algos vergas — proletaras, paliuosuotas nuo žemės ir pragyvenimo būdų. Savininkas turi mašinas — darbo įrankius, turi savo nuosavybėje ir žemę. Proletaras neturi nieko, apart savo spėkų pardavimui. Mašinos ir darbo sutvarkymas padarė taip, kad darbininkas viską, kas jo gyvenimui yra reikalinga, gali pagaminti į 1 bei 2 valandį laiko. Darbo įrankių savininkas liepia jam, jo moteriai ir vaikams dirbti ne po 1 ar 2 valandį į dieną, bet po 12 ir 16 valandų.

Jungtinėse Valstijose Amerikos kapitalizmas, pasidėkavojant dideliam skaičiui bežemių proletarų, išsivystė iki plačiausių savo ribų. Išnaudojimas pigios darbo spėkos pasiekė savo augščiausį laipsnį. Turi dirbti, kad palaikyti savo gyvastį, ne vien šeimynos tėvas, bet visa šeimyna, tankiai vyras tur būti be darbo, dirba tik moteris ir kūdikiai, kaip pėgesnė darbo spėka dėl aptarnavimo mašinų. Esanti šioj šalyj mokslinė įstaiga, vadinama «Sage Foundation», užsiimanti tirinėjimu visuomenišku santikių, pastaruoju laiku pavedusi specialiam rokmistru ištirti skaitlines lankančių Amerikos mokyklas vaikų. Šis ištirimą apskelbė, kad ištires 386 didžiausių miestų mokyklas, radęs: Iš kiekvieno 18 vaikų, lankančių mokyklas, *tiktai dešimtis* jų patenka į penktą mokyklos skyrių, o *aštuoni* eina į darbą. Iš patekusių į penktą skyrių dešimčio mokinių *penki* pasiekia aštuntą skyrių, kiti penki eina į *fabriką*. Iš pasilikusių aštuntam skyriuje *tiktai vienas* dasi-gauna į augštesnę mokyklą... Ar nėra tai baisios skaitlinės? Iš 18 vaikų vos vienas pasiekia augštesnę mokyklą, o kiti 17 iš žemesnės mokyklos atsiduria fabrikoje.

Tokiose sąlygose darbo įrankių savininkų turtas smarkiai auga. Viduramžių baudžiava sulyginus su šių dienų algine vergija daugysk buvo pakenčiamesnė, daugysk mažiau piktadariška. Ar daug geresniu yra būvis šiandieninio alginio vergo už būvį feodališko baudžiauninko? Ne truputį, dagi aršesnis. Tik tiek, kad alginis vergas šiandien *turi raktus dėl atrakinimo savo vergijos pančių*. Nuosavybę, kurios alginis vergas—darbininkas liko vergu, apgina *įstatai*. Įstatų sutaisymas yra *rankose didžiūmos*. Ta didžiūma yra visuomenė *darbininkų klesą*. Tai darbininkų klesai reikalingas tik *susipratimas*, prie kurio darbininkišką klesą veda kaskart žiauresnės kapitalizmo tyranijos, rodančios kad išganymas yra vien tik *socijalizme*, kuris reikalauja surėdymo, kuriame kiekvienas išdirbantis produktą asmuo tur turėti teisę vadinties *savininku savo darbo vaisių*. Tik tuomet vergija galutinai turės išnykti.

J. B. Smelstorius.

Kasykliu aukos.

Pennsylvania anglių kasyklėse per pereitus 25 metus buvo atsitikimai sužeidimų tankiau ne kaip kas dvi valandį, rokuojant dieną ir naktį 24 val. paroje, neišskiriant nedėlių ir šventadienių. Iš sužeistų kiekviens ketvirtas mirė. Tiktai pavojingai sužeidimai yra rokuojami šiame aprokavime — tokie negalėjo dirbti per ilgesnį laiką ir gydytojo pagelba buvo reikalinga. Tokių atsitikimų būta: 33,994 užmuštų ir 83,849 sužeistų bėgyje 25 metų. Bet skaitlinė nepilna, nes dabartinė yra augštesnė ne kaip apskritai paimtas skaitlius. Tiktai «Westmoreland county district» 506 žmonės buvo užmušti ir 1126 sužeisti pereitais metais. Vidutinis — apskritai paimtas — uždabnis Pennsylvaniais anglių kasyklėse yra \$546 į metus. Westmoreland apskirtyj dabar yra 10,000 žmonių streikuojančių. Šešiolika žmonių yra nužudyta per valstijinę policiją ir nusamdytuosius šerifo. Visi streikieriai yra skurde ir varge. Aštuoniolika kūdikių užgimė urvuose bei mainierių stovyklose, katriems nebuvo nė škarmalo pridengti jų nuogus mažutėlius kūnelius.

Nuostoliai neiškastos anglies \$6,000,000, bet anglis tebėra, kur ir buvo po žeme, ir nėra tai tikri nuostoliai.

Angliakasiai smaugiami dėlto, kad jie reikalauja mokėti už toną iškastos anglies, o ne už karą (vežimą). Į kelis metus karo dydis pasididino nuo 2000 svarų iki 3500 svarų, bet užmokestis už karą pasiliko ta pati. Reiškia, užmokestis yra sumažinta bemažko ant pusės ir lenta prikalta ant šalies karo, sumažis užmokestį vėl bile katrą dieną. Tie žmonės streikuoja prieš lupikiškas nuomas už kompanijos pastatytus butus. Tie butai užsimoka už save kas keturi metai. Tie žmonės streikuoja taipgi dėl pasiliuosavimo nuo apvogimų kompanijos krautuvėse. Laikyti kompanijai krautuves, iš kurių darbininkai yra priversti pirkties maistą ir kitus daiktus, yra kriminališkumas taippat, kaip išvogti kišenišius.

Žmonės, garbūs ir išymūs piliečiai (kokia jų garbė ir išymumas — suprask gerai — niekšystė, egoizmas, žiaurumas, tyranija, godulystė etc. L.L.M.), katric kovoja su angliakasiais šioje didelėje industrijinėje imtynėje, yra J.M.Jameson, — Jameson Coal & Coke Co., H.A.Berwind iš Philadelphijos, George J. Baer — Keystone Co., R.R.Kassatt Latrob — Connorville Co., S. Pemberton Huthinson — Westmoreland Coal Co., ir paskų jų stovi H.C.Frick & Co., Carnegie Co., The American Tin plate Co., The Federal Steel Co., The Illinois Steel Co. ir The American Steel Wire Co. Visas sudėtinis plieno trustas, Pennsylvania Railroad Co. yra ta kova taipgi užinteresuotas, kaip valdytojas-savininkas didžiausių plotų neišdirbtos anglies. Carnegies iš skurdžių anglekasių iškovo-to uždarbio dalis gal eis dėl «įvykdinimo visasvietinės santaikos» ir statymų knygyną.

Tuos faktus išrašiau iš dienraščio «Des Moines News». Visi čion minėti užmuštieji žuvo, kraudami milijonus dėl viršminėtų kompanijų; ne iš liuso noro jie ten ėjo žuti, bet buvo priversti alkio-skurdo eiti ten dirbti ir atsiėmus trupinį uždarbio palaikyti savo gyvastį. Jų šeimynos nustojo duonos davėjo ar užlaikyto jaus ir tūkstančiai našlaičių kūdikių liko amžiname skurde, iš kurio daug badaudami ir mirė. Aštuoniolika kūdikių gimė didžiausiame skurde, o keliatas darbdavių kūdikių už suvogtus nuo tos aštuoniolikos kūdikių tėvų pinigus yra lepinami didžiausiame per-tekliuje.

Darbdavių namai, parsamdomi darbininkams, kaštuoja nuo \$250 iki \$400, o žmogus, mokėdamas į mėnesį nuomos nuo 5 iki 8 dolerių ir daugiau už tokį būtą išmoka į keturis metus, ir po keturių metų jau nebeturėtų mokėti nieko, nes jau užmokėjo už visą namo vertę.

Kompanijos krautuvėse yra didžiausia vagystės vieta, nes stovyklose (camps) nėra kitų krautuvių, o jei ir yra vietomis, jeigu mainierys neperka visoko reikalingo iš kompanijos krautuvės, tai tokį nuo darbo atstato — tokiu būdu priverčia kiekvieną pirkti viską iš jos (kompanijos) krautuvės. O kainos kompanijų krautuvėse tokios yra, kokios kompanijai daugiau pelno atneša arba už prastus dalykus reikia mokėti taip kaip už kuogeriausius. Tai didesnės vagystės negali būti.

Už karą iškastos anglies buvo mokama 80-90 centų pirmiau, tai pačiai mokesčiai pasilikus, o karui pasididinus mainieriui kompanija pavogė iš jo pasilikusių trupinių mažiausiai 65-70 centų.

10 tūkst. mainierių pareikalavo trupučio teisybės, 26 jų likosi nužudyta, o visi kiti palikta galutinam skurde. H.C.Frick & Co. su kapitalu apie \$100,000,000 ir Carnegie & Co. su kapitalu apie \$300,000,000 ir kitos kompanijos su mažesniais kapitalais egoistiškai kovoja prieš tuos skurdžius, kad atimti viską iš jų ir neduoti jiems nė ant pragyvenimo arba palaikymo gyvasties.

Carnegio filantropija galima matyti, kokia ji yra, ir kam ji gerą suteikia, — tik jau ne tiems vargdieniams, kurie sukrovė jam milijonus, kuriuos dabar gal mėtyt, bet ne varguolių darbininkų naudai.

Darbininkams iš to baisaus padėjimo tik vienas kelias yra iš-eiti, o tas kelias yra organizavimasis darbininkų į darbininkiškas organizacijas, iš kurių socialistų partija yra tiktai viena tyriausia darbininkų organizacija, ir kovoja už darbininkų reikalus, šaukdama «visų šalių darbininkai vienykitės» panaikinimui kapitalizmo ir despotizmo, su visomis jų tyronybėmis, žiaurumais, egoizmu, godulybe ir visais puvėsiais, kad įvykdyti laisvę, lygybę, meilę artimo, teisybę, laimę visiems, o taipgi atidavimą trlūso vaisių tam, kas jo tikru savininku-pagamintoju yra.

II.

Ta kova tęsiasi jau nuo 14 mėnesių ir yra klesų kova; iš vienos pusės stovi plieno trustas suvienijęs minėtas kapitalistų kompanijas, iš kitos gi pusės nuskriaustųjų ir pavergtųjų minios — anglekasių unijos. Priežastis tos kovos — išnaudojimas, o kitai gi pusei «kenksmingos» darbdaviams darbininkų unijos, kurios neleidžia kapitalui darbininkų galutinai pavergti ir padaryti baudžiauninkais. Iš kapitalistų pusės ta kova yra baisi, žvėriška, kruvina, iš darbininkų gi pusės reiškia pasiaukavimą badui, vargui, nelaimėms, skurdui, neišpasakytams šeimyniškiems skausmams, tragedijoms ir mirčiai, kad per tai, per savo atsisakymą nešti ir krauti savo ponams-engėjams aukso kalnus, priversti juos trupučuką žmoniškiau apsieiti su savo penėtojais. Kapitalistų klesa varu norėdama priversti darbininkus vergauti, pasiunčia ginkluotą konstabuliariją ir nusamdytuosius bernus, kurie žudo atsisakiusius nuo darbo darbininkus; tokiu būdu krito jau 26 žmonių iš darbininkų pusės, o kiek jų badumi išmarinama, kiek skurdo purvuose nepagydomomis ligomis užkrečiama. Toj baisyj nelygioj kovojo, kurioje iš vienos pusės stovi sotys ir žvėriški apginkluoti ir apšarvuoti žmogžudžiai, iš kitos gi pusės skurdo ir alkio apmarinti, skausmų ir sielvarto suėsti išbadėjusieji beginkliai darbininkai. Toji baisi ir sunki kova tęsiasi jau antri metai, o kapitalistiškoji laikraštija žino tik skelbti apie darbininkų riaušes ir «užsiuolimus» ant «savininkų nuosavybės». Apie pasibaisėtiną tragediją darbininkų gyvenimo, apie šurpuliąš krečiantį darbininkų padėjimą — nieko nesigirdi. Štai tūių korespondentų, ant vietos ištirusių dalykus aprašymai, kurių bent tūlus punktus čia atkartuju:

«Streikas tęsiasi nuo 14 mėnesių su viršum. Šios kovos rekordą konservatyviška laikraštija paduoda: «Dvidešimts vienas vyras iš streikierių užmušta. Šešios moteris — pačios bei seseris streikierių mirė nuo žaizdų, aplaikytų iš rankos policijos ir kompanijos nusamdytojų šerifo pagelbininkų. Keturi vaikai mirė iš tos pat priežasties. Daugiau kaip keturi šimtai kūdikių mirė dėl lei stokos maisto ir priežiūros. Daugiau kaip šešiosdešimts motinų tų kūdikių mirė taipgi iš tos pat priežasties po gimdymo ligai. Daugiau kaip du šimtai streikuojančių anglekasių brutališkos gaujos kazokų taip pavojingai sužeista, kad jau niekad negalės atgauti sveikatą ir tolesniai dirbti. Daugiau kaip keturiasdešimts asmenų sielvarto ir šeimyniškų tragedijų įvaryti į beprotystę. Daugiausiai tų pasibaisėtinų santikių aukomis lieka moters. Daugiau kaip 10 tūkst. tų streikierių išvaryta iš pavieto be vieno skatiko; jie buvo priversti keliaut, kur akis veda, kad jieškot išsigelbėjimo nuo badinės mirties. Daugelis jų sumišo ir nugabenta į beprot-namius».

Bet tai tik konservatyvų apskelbtas rekordas. Darbininkų padėjimas nesiduoda plunksnai aprašyti. Tas padėjimas vis eina blogyn, nes streikas tęsiasi, persekiojimai taippat vis eina žiauryn. Nusamdytųjų latrų niekšystė ir žvėriškumai pasiekia augščiausį savo laipsnį. Kenčia daugiausiai atėiviai, kurie paprastai ir dirba visur sunkiausius darbus ir visur kenčia nežmoniškiausį išnaudojimą ir žvėriškiausią priespaudą. Daugelis jų ilgą laiką išken-tėjo ir kenčia kalėjimuose, o jų šeimynos paliktos «apveizdai augš-čiausiojo», kuris nepažvelgia į baisiausį žmonių padėjimą ir pagelbos nuo jo veltui laukti.

V.P. Weaver, Pennsylvania Labor Federacijos pasiuntinys, kuris buvo pasiūstas ištirti darbininkų padėjimą, kol tas padėjimas dar nebuvo taip pasibaisėtinas, pereito Lapkričio pradžioje, konferencijoje Pensilvanijos unijų Greensburg'e, savo pranešimą perskaitė, iš kurio tai pranešimo tarp ko kito yra: «Westmoreland paviete radome streiką reikalaujančių pakėlimo mokesties ir žmoniškų sąlygų darbininkams. Arti 20 tūkst. darbininkų, vyrų ir moterų, tėvų, motinų ir kūdikių kovoja už gyvastį priešai alkį ir šaltį, prieš baisų skurdą ir skriaudas, prieš priespaudą ir nežmonišką išnaudojimą, pereinančius pakenčiamybės ribas. Eik per tuos anglekasių apgyvendintus distriktus ir tu prisistebėsi baisiam spektakliui skurdo ir neteisybės. Čia ant kiekvieno žingsnio tau prieš akis stovės būriai išblyškusių, sunykusių, pusnuogių, apdriskusių ir pilnų kančios žmonių. Čia išvysi visą sielvarto didybę, čia išvysi baime perimantį padėjimą žmogiško gyvenimo, į kurį istumia anglies kasyklių eksploatatoriai. Čia iš lūpų vyrų, moterų ir kūdikių išgirsi sakinius, kurie tur kankinti dvasią net ir nesentimentališkiausiųjų... Dėl reikalavimo leisti apsiginti nuo badavimo, ta humanišku šmėklų minia priverta buvo atsisakyti nuo darbo ir nuo visų pragyvenimo priemonių, — atsiduoti į nagus alkio ir didžiausio skurdo, į nagus kančių ir baisios mirties. Valsitija ir vietinė valdžia, greitai išpildydamos anglių kasyklių korporacijų reikalavimą, prisuntė ginkluotus būrius kazokų, kad varu ir kulipkomis priverstų išalkusius darbininkus dirbti ir krauti milijoninį pelną trustui. Daugelis darbininkų užmušta už tat, kad pasiryžo susitelkę maršuoti ir parodyti savo bendrą reikalavimą. Dar daugiau sužeista, kalėjimai užgrusti nekaltais žmonėmis»...

Anglekasių unijos 5 distrikto prezidentas Francis Feehan'as, savo raporte apie padėjimą Westmorelando darbininkų sako: «Nuo prasidėjimo streiko darbininkai ir jų šeimos buvo patekę po aršiausia ir nežmoniškiausia priespauda ir susitiko žvėriškiausių su jais apsiėjimą dėlto, kad ramiu atsisakymu nuo darbo pasiryžo kovoti už geresnes darbo sąlygas. Kompanijos ofejališkiesiems ir nusamdyti tam laikui tarnai griebėsi ir naudojo visubjauriausiomis priemonėmis: gązdinimu, grumojimu, varu, prievarta ir šautuvais. Bet nežiūrint, kad darbininkai likos be darbo ir be maisto, kurio jiems neparduoda kompanijai priklausančios krautuvės, nežiūrint persekiojimų, kalėjimo, kančių ir alkio darbininkai likosi nepergalimais. Daugiau kaip tūkstantis šeimynų tapo išmesti iš kompanijai priklausančių butų. Toms šeimynoms ant lauko organizacija šiokių-tokių šėtrus sutaisė. Korporacija darė, ką tik galėjo, kad neleisti ūkiniukams parsamdyti žemę dėl gyvenimo išmestų šeimynų. Bet nežiūrint to padėjimo, nežiūrint ligų ir mirimų tarpe motinų ir kūdikių, darbininkai nepasidavė žvėriškai prievartai. Šimtai nusamdytųjų bernų ir valstijinė konstabularija be jokios kontrolės žvėriškai savivaliauja ir su pagelba provokacijos kelia riaušes, kad po to mušti ir žudyti nekaltus žmones. Streikierių šėtrai buvo užpulti nakties laiku, kada varguolių sumigta. Tokiu būdu daug žmonių laike miego nušauta... Ramiausi žmonės buvo areštuojami ir uždaromi kalėjiman, kur visužvėriškiausiai su žmonėmis buvo apsicinama... Streikieriai, lydintieji į kapus vieną iš savo draugų, nužudytų toj kovoj, buvo užpulti ginkluotų kompanijos apginėjų ir priversti numesti Amerikos vėliavą. Toks vėliavos išniekinimas nesųkį čia jau atsitiko. Už išniekinimą vėliavos trusto bernal nereikalauja bijot atsakomybės... Teismas Greensburge dirbo virš paprasto laiko, kad suspėtų teisti «kaltininkus» streikierius... Žmogžudžiai paprastai išteisinami, tik keliatas nusamdytųjų razbaininkų pripažinta kaltais»...

Užbaigdamas tą dalį savo raporto prezidentas F. Feehan'as sako: «Nuo laiko streiko prasidėjimo žmonės buvo žudomi, kalinami, iš namu išvaromi, badu dvėsinami. Tie, kurie valdo ir rėdo yra savininkais ir akcionieriais anglių kasyklių, bet kas atsako už tas piktadarystes, kurios buvo papildytos; kas atsako už tą

skurdą, į kurį darbininkai istumti?... Kraujas nužudytų vyrų, moterų ir kūdikių, kurie pražudė gyvastį, ramiu būdu kovodami už savo gyvastį, laisvę ir žmogiškas teises teršia rankas netaip nusamdytųjų žmogžudu, kaip rankas ir sąžinę tų, kurie juos nusamdė»...

Iš to bent nurodymo lengva suprasti pasibaisėtinas piktadarystes plieninio trusto. Visai neįstabu, kad tos baisios piktadarystės privertė federališką valdžią pažvelgti į tuos santikius ir nuskiirti «tirinėtojus». Suprantama, kad trustas atsakomybės nebijo. Iš valdžios pusės darbininkai nesulauks apginimo, nes varnas varnui akį nekerta. Akyveizdoje tų baisių faktų, akyveizdoje tos žiauresnės už viduramžių vergijos, darbininke, ar tu gali ramiai rankas susidėjęs laukti, kol dievas tave išgelbės iš namų nevalios! Tavo pareiga dėl tavo ypatiško labo yra organizuoties į politiškąją partiją, kad bendromis spėkomis padaryt galą tai baisiai anarchijai ir toms visoms piktadarystėms. Kitaip kiekvieną mūs laukia panašus «likimas». Nelaukime, tik skubinkimės didinti savo armiją, nes jungas vergijos jau nepanešamas ir kantrybės saikas persipildo.

L. L. Mikalauckas.

ŠIS BEI TAS.

PRISIRUOŠKITE!

Versta iš William D. Haywood J. Stasiulevičia.

Kad imti akį regon išvogimą Jono J. McNamara, tai lygiai kaip skaityti paveikslėlį iš mano paties gyvenimo. McNamara, kaip kitkart aš, buvo sekretorium—išdininku—vienos iš didisniųjų darbininkų organizacijos ir, kaip svarbesnis asmuo darbininkiškame judėjime, tapo suimtas, užmetant jam kaltę piktadarystės

Tarptautiškoji Brolija plieno ir tiltų budavojimui, geležies išdirbysčių darbininkų organizacija, kurios McNamara buvo viršininku, stovi tarpe Statytojų Bendrijos ir pigios darbininkų spėkos, lygiai kaip Kal. Vak. Federacija stovėjo prieš numazinimą darbininkams mokesties, miestuose Coeur d'Alene, Leadvill, Cripple, Creek ir kituose kasyklių ir minkštųjų anglių apskričiuose. Kalnakasiai, lygiai kaip ir plieno išdirbėjai, yra žmonėmis tvirto budo, žmonėmis, kurių kraujas maišytas su tarpinta geležia, žmonėmis, kurie po kelis kartus į dieną sveikinas su mirčia, kada tik dirba, žmonėmis, labai naturališko budo, iš kurių triuso išsivysto individualizmas—spėka visiem pasitikėjimo ir nepriklausungumo. Naturališkai, žmonėmis, kurie trisia pavojinguose užsiėmimuose su visu įtempimu pajiegy ir nusizeminančiai nenulenkiantieji sprando prieš jungą, nėgi ramiai pasiduodanti prievartai. Kuomet sunki kapitalizmo letena pristumė šiuos žmones prie sienos ir privertė organizuoties, kad atsilaukyti prieš slėgiančią naštą, tuomet savitarpinis draugiškai—broliškas ryšys tapo užmegstas toks, kad net visogalis plieno trustas neįstentgė jį suardyti.

Kuomet mano draugai ir aš tapom areštuoti, aš pasakiau: «Yra tukstančiai Moyerių ir Haywoodų visuomenėje, kurie, jei mus pasmaugtų, stums mūsų darbą pirmyn». Advokatas Darrow, šnekėdamas teisme, kuriame mane kamančinėjo, pasakė: «Jei jūs pakarsite Haywoodą, tad atminti, kad yra milijonai darbininkų, kurie prie jo kapo pakels dar

bo vėliuką ir neš jį iki pat pergales!»

Šiame atsitikime geležies išdirbystės darbininkai parodys savo ištikimystę kankinamiems savo broliams, kai—kad kalnakasiai parodė mums. Darbininkų klesa bus teisinga savo draugams, lygiai kaip buvo teisinga man, kuomet ant mano gyvasties tykota.

Męs turime visukame ir visuomet buti apginėjais darbininkų, teisėjais yra kapitalistų klesa! Nėra reikalo paisyti, kad šį kamantinėjimą daro teismas valstijos California;—pirštačiuopis pasako neklaidingai apie pajiegas, kokios yra užpalyje persekiotojų.

Sekime pėdsakį Lapkričio 1 d. pereitų metų; anksti ryte, Los Angeles «Times» butas tapo sukrėstas eksplozijos. Ugnis dabaigė griuvėsius. Dvidešimts viena ypata prarado savo gyvastį. Buvo aiškiai persitikrinta, kad namas tapo sudegintas gazo eksplozijos.

Laikraštis «Times» aštriai pasmerkė šį tvirtinimą ir apkaltingo darbininkų sąjungas. Keturis metus šis laikraštis buvo darbininkų sąjungų ėdiku.

Savininkas, Harrison Gray Otis, tapo pavadintas «humanišku žilu vilku». Nieko jis taip nemylė, kaip savo aštriais nagais draskyti širdis unijistų darbininkų. Kuomet jo namas tapo sunaikintas, tai nė žodelį pasigailėjimo netarta už šeimynas nelaimingų žuvusių aukų.

Senis «žilas vilkas» sėdėjo atsirėmęs kedėj ir rėkė: «Dinamitas! Darbininkų sąjungos!» Juo ilgiau ir garsiau jis rėkė, tuo sparčiau dauginosi sąjungos narių skaičius. Bravorų savininkai išstojo iš «žilojo vilko» bendrovės, žinomos po vardu «Išdirbėjų ir Pardožininkų Asociacija». Bravorų darbininkai tada tapo suorganizuoti. Tuosyk kitas kliksmas išsiveržė iš po pelenų laikraščio «Times». «Senas vilkas» užvadino bravorų savininkus gauja šiaudadvasių.

Socijalistai, visuomet atsargūs ir bepertraukio vedanti propagandą tarpe darbininkų, apskelbė, kad jie maną išlaimėti miesto valdybos rinkimuose Los Angeles. «Žilas vilkas» matė pabaigą savo viešpatavimo, bet tuo pat tarpu atsitiko eksplozija Lewellyn geležies dirbtuvėjų. Tad valdzios tarnai Californijos valstijos pradėjo jieškoti «pėdsakio». Humaniški gančiai «Tautiškosios Budavojimo B—jos» pastatyta prie darbo.

Plieno trustas sulyg kol nepradėjo jokią kovą su raidžių statėjais. Sloginimas namų ir tiltų budavojimui geležies išdirbystės darbininkų buvo tai tos valandos darbas. Darbininkų sąryšys turi but išnaikintas, lygiai kaip rudos išdirbėjų sąryšys Minnesotoj ir Michigane. Darbininkai plieno išdirbystės turi buti sutrinti, lygiai kaip streikuojanti jurininkai, kurie ant didžių ežerų kilnojo plieno trustui rudą. Visos darbininkų organizacijos reikia sumindžioti geležine kurka plieno trusto—nuo kalnakasio, kuris trisia belanginiam kalėjime, iki darbininko geležies išdirbykloj, kurs skrenda oru ant kilnojimo prietaisais atsistojęs. Mat tavo pasiskundimas yra pavojingas, kad tu padėjai išbujoti galingai tautai, kad tu esi svarbiu faktorium išdirbystėj, kad tu sugebi suteikti daugeliui linksmumą—tas viskas pasilieka nieku, jei tu

nežiurint koku budu bandai mažinti plieno trustui pelną.

Tas yra tavo prasikaltimu. Tu gražią subatos naktį tapsi apsuptas slaptosios policijos ir suimtas už žmogžudystę, o «žmogžudystė, yra žmogžudyste», taip ponas Rooseveltas sako, toks, kuris šovė bėgančio žmogaus užpakalin. Jis tą turi žinoti, jei jo sąžinė teisybę šneka.

Kodėl tave areštuoja, niekaip nesuprasi. «Pragaran su konstitucija». Ką konstitucija ar dvi reiškia kasyklių savininkams arba plieno trustui? Apart to, kuomet gi tapo suimtas Pettibone, ar ne Suvienytų Valstijų aukščiausias teismas parodė, kad žmogvagystė yra lėgališka ir sutinkanti su įstatymais?

Taippat yra legališku, kuomet Pinkertono ar Burnso agentai papildė žmogvagystę, kaipo jų mieliausią m o d u s o p e r a n d i, lygiai kai—kad tie paukščiai pasako: «Habeas Corpus», te skradžion—męs jiems po smert atiduosime teisingystę».

Detektyvai neatsižiurėjo į nieką, kuomet areštavo J. N. McNamarą ir O. McManigale. Tuos vyrus suimta Detroite ir viesulos greitumu nugabenta į Chicagą. Jų ten buvimą bandyta slėpti nuo žmonių, taipgi neduota jiems jokio paaiškinimo, nėgi neleista pasinaudoti kokia legališka ar konstitucijonališka apsauga. Jokį betgi turėjų niekuomet nelaike po tokia «globa». Suareštavimas J. J. McNamaro buvo, ypač brangus jo paties (McNamaro) mintyj. Jis tapo pagriebtas Indianapolyj, kuomet nuėjo į susirinkimą Išpildančiojo komiteto «Bridge and Struktural Iron Workers» organizacijos. Burns, detektyvas, su pagelba septynias ar aštuoniasdešimts reguliariško policijos ir privatiškų šnipų iš Indianapolio, arstoją namą. Burnsas su keliais pagelbininkais, įsiveržė į susirinkimo kambarį, umai sugriebė J. J. McNamarą, išstumė laukan ir įkėlė į tam tikslui laukiantį automobilį, nupleškė jo į policijos stotį.

Atsakant McNamaros prašymą, kad jis norėjo pasišaukti advokatą ar kitokį pagelbininką, policijos viršininkas pasakė, kad kaip gubernatorius Indianos užtikrinęs reikalavimą, išduotą gubernatoriaus Californijos, tai suareštas turi but tuojaus išsiųstas į tą valstiją, kad ištirinėti «teisingumą» užmetamos dėmės, kuri yra, buk McNamara pagelbėjęs išdinamituoti Los Angeles «Times» namą.

Garčiai vėl įvertę McNamarą į automobilį, išvežė iš Indianapolio ir tiesiog per rubežių valstijos. Ant vienos iš stočių suraišiotą ir surakintą jį įvedė į traukinį, kuris pribuvo į Los Angeles seredoj, Balandžio 26 d. Ten jį įstumė į urvą Los Angeles pavietiniam kalėjime. Po apsidirbimui su J. J. McNamaru, Burns ir jo gauja sugrįžo į kabinėtą darbininkų organizaciją, kur dar sulyg tol likusieji organizacijos Išpildančio komiteto nariai buvo laikomi. Tada spynius tapo priverstas tarnyston ir organizacijos saugioji šėpa tapo pragręžta deimantiniu grąžtų. Jos, taigi šėpos, įtalpa nebuvo išvogta dėl naudos valdzios California; kas radosi, viskas tapo perduota Walteriui Drew, advokatui Statėjų Bendrijos. Nebuvo dar pilnai 3 val. sekančio ryto, kuomet sąnariai darbininkų

organizacijos Išpildančiojo komiteto, tapo paleisti iš susirinkimo vietos. Sekančią dieną, kada darbininkų organizacijos prezidentas Frank Ryan užklausė policijos viršininko: kur yra raktas nuo susirinkimo kambario durų?— tai pastarasis atakė, jog rakto neturįs. Raktai buvo globoje Wolterio Drew, to pono, kuris atstovauja persekiotojus darbininkų vadovų.

Rodos gali būti aišku kiekvienam, kuris tik nori žinoti, kad geležies išdirbėjai negali but persekiojami už kokį nors prisidėjimą prie sunaikinimo «Times» buto. Bet kad teisdarytę atlieka Stateljų Bendrija, tad ir tokiu pat budu, kaip—kad bent keli valstijos teismai, sukama mašina kasyklių savininkų bendrijos.

Pagriebimas mūsų brolių buvo toks panašus į Pettibono, Moyerio, St. Johns, Adams ir manęs paties, kad veik matai tą patį atsitikimą. Tris iš mūsų tapom areštuoti subatos naktį, kumet jau teismabučiai buvo uždaryti, ir tapom įmesti į Denver pavieto kalėjimą. Mēs, kaip ir McNamaras, tikėjome, kad bus galima pasišaukti bent kurį—nors iš advokatų, kad tokiu budu padaryti tuojaus tardymą. Mums taip pat atėmė šią konstitucijonališką tiesą. Dargi buvo slepiama, kad žmonės nedazinotų apie tokį mūsų areštavimą. Mus kalėjime laikė iki 3 val. ryto, po to atvedė į perdėtinio kabinėtą, kur mēs gavom progą susieiti (nes kalėjime laikė kiekvieną atskiram urve). Tenais mus surakino į pančius, išvedė laukan, susodino į tris atskirus vežimėlius ir po didele sargyba nuvezė į Oxford viešbutį, arčiausia esantį prie traukinių stoties. 6 val. nedėlios ryto, mus sugrudo į tam—tyčia paruoštą traukinį ir išvezė į Idaho valstiją. Traukinį paruošė geležkelio kompanija, kuri taipgi atėmė viską nuo vėžių, kas tik galėjo daryti kliūtis, taip, kad mūsų «kelionė» užsibaigė į 12 valandų greičiau nē kaip paprastai važiuojant. Visuomet bus atminty ta valanda, kad atvezę mus į Boise, Idaho, sukimšo į valstijinį baudnamį,— instituciją, kurion tik didelius kriminalistus talpina.

Po paprastų «ceremonijų»— užrašymo vardų į knygas ir iškratymui— mus sugrudo į troškius urvus, kuriuos apstatė sargyba. Ir ikitol mums neleista pasimatyti su advokato, nēgi šaukta į teismą. Aš primenu šiuos faktus, kad parodyti, kaip kapitalistų klesla pamina konstitucijonališkas tiesas kuomet jos apetitas trokšta darbininkų kraujo.

Ir durįs baudnamio nebuvo pravertos pirm, kol gubernatorius Gooding nepasakė, kad mēs neišeisime iš tos valstijos gyvi. Paskui į trumpą laiką, ponas Rooseveltas, tuokart prezidentas Suvienytų Valstijų, pasakė, kad mēs esame «negeistini piliečiai»; žodžiai, kurie reiškia, kad mus reikia pašalinti iš pasaulio. Ir dabar šis rėksnys—hypokratas savo laikraštyje «Outlook», po antgalviu «Žudystė yra žudystė» (Murder ir murder), visa gerkle kritikuoja darbininkų vadovus, kurie eina pagal poną Roosevelto. Paprastas vaisbunėlis pasakys: «man nerupi ar Burnas areštuotas žmogus yra kaltu ar ne». Toliaus pagal poną Roosevelto, yra begėdiška ir neteisinga, kad bandyti patraukti žmonių simpatiją pusėn areštuotų vyrų, nes «prasikaltimas» už kurį jie tapo

suinti, yra nemalonus kapitalistų klesai arba kokiai korporacijai. Roosevelt, mat užmiršta, kad kiekvienas žmogus yra teisus, pakol jo prasikaltimas aiškiai neparodyta.

Šis paženklintas sąnarys Brolijos Lokomotyvų Pečkurių, prideda dar vieną pilną samtį, kuomet jis tarnauja pinigais šelpiamai kapitalistiškai spaudai. Nuo Bostono iki Los Angeles šie samdininkai (laikraščiai) nepaliko nieko neatlikto, kas tik gali žėisti darbininkų vadovus. Ponas Rooseveltas tikrai yra atlikęs savo dalį šiame dalyke. Mēs neužmiršime, jog jis visą savo gyvenimą buvo tinkamu įrankiu kapitalistų klesai. Kaipo gubernatorius New Yorko, jis pasiuntė miliciją prieš prūdų kasimo darbininkus. Kaipo prezidentas Suvienytų Valstijų, jis suardė organizaciją darbininkų, kurie dirbo valdiškose įstaigose; jis taipgi aprupino kasyklių savininkus su federališkais (valdžios) kazokais Nevadoj, Arizonoj ir Alaskoj.

Pažvelgę atydziau į šį užrašą, darbininkai privalo suprasti, kas per paukštis p. Rooseveltas ir nepaisyt nē į joki jo patarimą.

Amerikiečiai darbininkai, jei jūs norite gelbėti gyvastį McNamaros ir kitų unijistų darbininkų, jūs turite veikti ir veikti greitai. Jei jūs norite apsiginti save nuo teroro, varomo slaptųjų detektyvų, kriminalistų ir galvažudžių, susidedančių iš valdančiosios kleslos, jūs privalote paleisti savo balsą dabar arba užsičiaupti ant visados. Jūs galite apgalvoti vagišius darbininkų. Tai yra jūs galybėje priversti valdonus stoti prieš teisdarystę, kokią jie sau sustvėrė. Generališkas visų darbininkų streikas, tai vienas iš ginklų, kokie yra jus rankose. Visiškas sustojimas visos išdirbystės nuo tos dienos, kurią prasidės J. J. McNamaros tardymas, bus tai puiki ir viena iš tų lekcijų, kurios kapitalistų klesla niekuomet neužmirš.

Jeigu agitacija už generališką streiką bus varoma pirmyn, geležies išdirbystės darbininkai taps sugražinti į jų namus ir jų konstitucijonališkos tiesos apsaugotos.

Ši kapitalistų begėdystė turi suartinti visus darbininkus nuo darbininko, skriejančio oru ant kilnojimui plieno ir geležies prietaisos, iki tam, kuris triusia tamsiam užkampyje žemės. Iš urvų Los Angeles, nuo Prestono ir Smitho, iš baudnamio Nevadoj, nuo nuo Cochroano ir kitų kankinamų jurininkų Buffoloy, nuo Buccafori ir Brooklyn, ateina vienas didelis šauksmas, reikalaujantis «vienos didelės sąjungos». Viena didelė sąjunga tik ir gali ir privalo, jei yra reikalas, apsaugoti gyvastis tų kankinamų darbininkų, padarant galą neteisingystei, sulaukant ratus visos išdirbystės kiekvienoje kasyklėje kiekvienoje fabrikoy ir kiekvienam name ir ant geležkelių visoj šalyj.

Mokslaeivių paskolės ratelis.

(Šita draugystė tapo įkurta 20 d. Rugsėjo, 1908 m.)

Jos programos sekančiai skamba: Plėtojanties proletarijatiškam žmonių susipratimui, jų gyvenimas reikalauja platesnių rubežių savo idėjoms. Bet kaip kiekviena įdeja

gal plėtoties be tam-tikrų vadovų, taip lygiai ir mūsų kiekvienam pasikrutinime pasigendami apšviestiesnių draugų bei draugių, kurie atidengė mūsų nežinę ir nurodytų siekius, kurių link mes žengiamo. Kaip be atsakančios pajėgos negali jokia mašina judėti, taip be apšviestiesnės inteligentijos negalim idėjos diegti išauginti. Apšvieta ir susipratimas tai yra raktas į laisvę, lygybę ir brolystę. Šitoji idėja, tai ir pagimdė Mokslaeivių Paskolės Ratelį. Nors ši draugystė turi savo siekius augštai progresyviškus, o nieko-niekam kenksmingo; jos tikslas yra vien šelpti neturtingą besimokinančią augštesnius svietiškus mokslus lietuvių jaunuomenę, kuri remia šiandieninį darbininkų socialistišką judėjimą, iškovoti visiems žmonėms lygias teises ir pagerinimą buvimo; jos tikslų yra: išauklėti daugiau apšviestiesnės inteligentijos, kuri pastotų mūsų vadovais, mūsų draugais ir keliarodžiais į geresnę ateitį ir kaip-nusikratyti nuo šiandieninių įvairių prispaudėjų.

Bet užgimimas šitos draugystės, nors ir su gana naudingais žmonių siekiais, tuomet daug sukėlė triukšmo. Tuli susipratusių darbininkų priešai, prirašė ilgus straipsnius sau prijavėiančiuose laikraščiuose apie tada tik ką gimusių draugystę ir jos steigėjus. Bet kad geriems žmonių siekiams nevisada sekasi užkėnti, taip ir čia buvo. Parėkė, paužė ir nutilo, o draugystė gyvuoja ir jos ateitis gali but labai pasekminga, jeigu visuomenė remis. Ir išties, mums lietuviams, ypač susipratusiems, šiek-tiek darbininkams ir inteligentams reikėtų daugiau pradėti žiūrėti į biednus mokslaeivius, iš kurių daugumas radasi apvertkinai sunkiose sąlygose, ir iš niekur pašelpos jie negauna.

Kad geriau sutvarkyti Mokslaeivių Paskolės Ratelio reikalus, yra paduotas užmanymas nuo 7 kuopos M.P.R. iš Brooklyn, N. Y., surengti M.P.R. 1-mą susivažiavimą sykiu VI-tu LSS. suvažiavimu. Nors ir trumpas jau yra laikas iki LSS. suvažiavimui, tačiau visgi M.P.R. susivažiavimas įvyks. Užmanymą 7 kuopos parėmė 1 kuopa Springfield, Ill. Linkėtina, kad M.P.R. 7 kuopa, kaipo artimiausia prie LSS. busiančio susivažiavimo, surengtų vietą M.P.R. susivažiavimui ir tame pasidarbautų.

Važiuojantieji draugai į LSS. susivažiavimą, kurie priklausote ir prie M.P.R., malonėkite atsivežti mandatus ir nuo M.P.R. kuopų ir drauge darbą atlikti.

M.P.R. Sus. Sek. V. Č e r n a u s k a s.

P. S. Nuo dabar aukas ir mėnesines mokeskis, malonėkite siųsti naujam M.P.R., Money Orderį išpirkite vardu kasieriaus šiuo antrašu:

J. Šukys, 154—6 Grand St. Brooklyn, N. Y.

O laiškus adresuokite turtų sekretoriaus vardu:

J. Raulinaitis, 28 W. Broadway So Boston, Mass.

Ateities surėdyme, paremtame principu: darbu *visų* ir darbo vaisių *lygum* suvartojimu, dykaduonių *negalės* būti, nes visi turės dirbti, kad būti *pasidalijimo* dalininku.

Kapitalizmas yra turtu, nešančiu pelną iš *svetimo* triūs.

Ka rašo lietuviu laikraščiai.

«Vien. Lietuvninkų» N24 dorai pasipiktina tuo, kad socialistai užsimanė išdavinėti slapyvardžius. Girdi, neseniai pravedė tam pradžia p Žagaras, išduodamas slapyvardį Dzu-ko; dabar tas pats Žagaras ir p. Virsnis «Kovos» N23 bando išduoti «Vien. Liet.» sandarbininko p. Vargomaičio. Gerai dar, kad nepataiko. Bet jau visgi ženklivas nusilpnėjimas mūsų laikraštinių etikos, kada laikraščiai nusileidžia iki išdavinėjimo slapyvardžių.

Kas do per doro esama to p. «V. L.» redaktorius! Kas do per hipokrezija! Jei p. Žagaras sujungė jungtuvėliu Dzu-ko-Balevičiaus vardus, reiškia, kad tų dvynų nuomonė ir pažiūros vienodos. Bet Balevičius sušuko, kad Dzukas tai jisai pats p. Balevičius. Taip ir Širvydas-Vargomatis sušunka, kad p. Virsnis arba p. K.J. Valys sujungęs tuodu dvynu išdavė p. Širvydo slapyvardį, kuris gana plačiai jau yra žinomas. Kas dėdamas po savo raštais parašą nejaučia, kad jam sąžinė kaž-ką kugžda, tasai drąsiai deda savo vardą ir pravarde, ypač nebudamas Rusijos politiškuoju nusikaltėliu. Jeigu p. Širvydas ir p. Balevičius taip gėdijasi padėti po savo raštais tikrą savo pavardę, jie tuo geriausiai pasako, kokie tie jų raštai tėra Aiškinti nereikia.

* * *

«Rankpelnio» N13 randame sekančia humoristiškai-liudną žinutę:

«Širšės» mirė. Iš tikrų šaltinių sužinojome, kad «Širšės» daugiau nebeprasirodys.

«Sirgo nabagės visą laiką džiovos liga. Nepagydytą daktarai—permažai vaistų davė. Taip ir užbaigė trumpą savo amželį, (truputį daugiau kaip metus), ant šios ašarų pakalėnės. Kaikurie žmonės lengviau atsikvėps, perskaitę šią žinutę, mat kaip buvo «Širšės» gyvos, tai smarkiai juos gylė. Dabar jau nebus ko bijotis.

«Tai ketvirtas lietuviškas laikraštis palindo po škotijos velėna, («Vaidelytė», «Laikas», «Pipiras» ir «Širšės».)

* * *

«Lietuvos Žinios» N53 praneša, atspausdamos žinią stambiomis raidėmis, kad:

«Varšavos laikraščių korespondentai pasistengė svetimųjų tikybų departamente įsitikinti, ar žinia, skelbiamoji «Rieč», yra teisinga, kad Gardino katalikų dvasiškiams įsakyta pamokslus rusų kalba sakyti. Ta žinia pasirodė visai neteisinga esanti. Tokio įsakymo departamentas nėra davinėjęs».

Tečiaus visgi «Rieč» apskelbė tą žinia, pasiremdama kuo-nors. Nors oficiališkai užginčijama, buk neduota dvasiškijai joks įsakymas skelbti katalikams Lietuvoje ir Baltgudijoje pamokslus rusų kalba, vienok tas rusifikacijos darbas bandoma įvykdinti. Nejaugi kunigija be įsakymo jį pradėtų?

Leonidas Andriejev.

Taip buvo.Sulietuvino, *Barabošius.*

II.

Ir atsitiko, kad plačiojoj viešpatystėj, kurios valdonas buvo Dvidešimtas, pakilo revoliucija— taip pat paslaptingas milijonų žmonių sukilimas, kaip iki tam laikui buvo paslaptinga vieno žmogaus valdymo įjega. Kaž—kas atsitiko keistas tarpe tų tvirtųjų ryšių, kurie vienijo karalių su liaudžia ir jie pradėjo irti ir trukti be trenksmo, nejučiant ir paslaptingai— kaip kunas, kuriame pasibaigia gyvybė, ir apie kurį pradeda varyti savo darbą naujos, ikišiol nežinomos spėkos. Tebėra tas pats sostas ir ta pati pilis, tas pats Dvidešimtas, bet valdymo įjega buvo nejučiant numirusi ir nė vienas nežinojo jos mirties valandos, nes visi manė, kad ji tiktai serga. Liaudis prarado paprotį vergauti ir daugiau nieko— ir staiga iš daugelio atskirų, silpnų ir nepatėmytinų pasipriešimų išaugo milžiniškas, nesulaikomas judėjimas. Kaip tik liaudis perstojo vergauti, tai tuoju atsidengė visos jos senos, daugmetinės žaisdos ir ji pradėjo jausti badą, neteisybę ir priespaudą. Ji iš skausmo net suriko. Ir reikalavo laisvės ir tiesų.

Kaip nebuvo milijonai žmonių susitarę, taip jau nesustarė, sukilti, ir iš visų pusių plaukė sukilusių žmonių buriai pilies linkui. Stebėdamies patįs iš savęs ir iš savo darbų, už miršdami nužengtą kelią, jie vis labiau artinosi prie sosto— jie jau prikišo pirštus prie jo paauksavimų ir išpjaustinėjimų, apžiurinėjo karaliaus guliamą kambarį ir mėgino sėdėti ant karališkų kedžių. Karalius lingavo galva, o karalienė šypsojosi ir daugelis iš žmonių minios verkė iš susigraudinimo, matydami taip arti Dvidešimtojo. Moterįs nedrąsiai glamonėjo karaliaus drabužius, vyrai su malonumu ramino žaislais karaliaus kudikį. Karalius lingavo galva, išbalusi karalienė šypsojosi, bet iš tolidžio kambario durų apačios pasirodė juoda kraujo sriovė. Tai buvo dvarininko kraujas, kuris negalėjo išlaikyti, matydamas, kad žmonių nešvarūs pirštai palietė karaliaus drabužius, ir nusizudė. Žmonės išsiskirstydami šaukė:

— Lai gyvuoja Dvidešimtas!

Vienas—kitas suraukė kaktą, bet abelnai valdė toks linksmumas, kad ir jie užmiršo savo jūrišimą ir juokdamies pradėjo pilnu balsu rėkti:

— Lai gyvuoja Dvidešimtas!

Juokėsi. Bet prisitartinus vakarui, pasirodė nuliudę veidai ir neužsitikėjimo pilni žvilgiai. Kaip jie galėjo užsitikėti tam, kuris per tukstančius metų apgaudinėjo paklusnę gerą liaudį?

Pilyje tamsu, tiktai milžiniški langai apgavingai žiba ir liudnai žvalgosi, ten kaž—ką mėgina burti ir šaukti iš tamsybės glėbio žudikų tarnus; ten šluosto lupas dėl apgavimo pabučėavimo ir plauna kudikį, kurį liaudis beglamonėdama sutepė. Gali buti, kad pilyje nėra nė vieno. Gal didžiose ir tamsiose salėse tiktai nusizudęs dvarininkas ir aplinkui

tuštuma; jiedu gal pasislėpė. Reikia rėkt, reikia šaukt, jėgu tik ten yra nors kokia gyva esybė.

— Lai gyvuoja Dvidešimtas!

Balsganas ir lyg nusigandęs vakaro dangus žvalgosi pabalusius ir augštin iškeltus veidus; skubinai slenka išaugdė, išsidraikę debesįs ir apgavingoj, paslaptingai mirtingų šviesoje atspindi milžiniški pilies langai.

— Tegyvuoja Dvidešimtas!

Suvargęs naktinis sargas griuvinėja po žmonių minią, jėyra pametęs šautuvą ir šypsoi; skardžiai skamba raktai pėgeležinių vartų, ant augštų geležinių stulpų stovi juodos dėvylos su iškeltomis rankomis, kaž—kas balsganas nuo dėgaus pusės ir juodas nuo žemės žiuri. Ant dangaus plauk išsidraikę debesįs ir žvalgosi žemyn. Pasklysta šaukmai. Kaž—kas yra uždegęs lempą ir pilies langus apsupa migla; jėtampa kruvinai raudoni ir, tarsi artinasi minios linkui. Kuikas pradeda lipti per sieną ir galop pasirodo ant stogo. Bėlyje tyla. Prie sienų pasirodo žmonės ir staiga vėl dingta. Minia žengia pirmyn.

— Lai gyvuoja Dvidešimtas!

Už langų sukrotėjo balsganos liepsnelės. Prie langų pasirodė kaž—koks nepatinkamas veidas ir greitai pradėvo. Pradeda palikti šviesiau. Žiburiai auga, dauginasi ir blaiki kosi tai šian, tai ten— tarsi atsibutų koks savotiškas šokin arba procesija. Tad žiburiai pradeda šokinėti ir ant balkono išėina karalius ir karalienė. Už jų spindi šviesa, bet jų veidai tamsūs, ir gal jiedu nėra tie.

— Šviesos! Dvidešimtas, šviesoa! Męs tavęs nematėme! Šale jų suzibėjo ugnis ir per dumų verpetą vos tik matėsi du tamsiai raudoni veidai. Tolesnėse eilėse staig pasigirdo liudni šaukmai:

— Tai nėra jis! Karalius yra išbėgęs!

Bet artesnėse eilėse stovinti žmonės buvo jau pergalejį savo baime ir linksmi šaukė:

— Tegyvuoja Dvidešimtas!

Tamsiai raudoni veidai palengvėle kruta, kilnodamies augštin ir žemyn: jie sveikina liaudį.

Sveikina liaudį devynioliktasis, ketvirtasis, antrasis, sveikina linkerėdami galvas rausvame dumų verpete tie paslaptingos valdymo įjegos, ir už jų tokios pat rausvai miglotos praeties gilumoje skęsta žmogžudystės, mirties bausmės, didumas ir galingumas. Reikia, idant kalbėtų, nes kada jis tylėdamas sveikina, bangu yra jėji žiurėti; jis išrodo kaip iš pragaro išsprukęs velnias.

— Kalbėk, Dvidešimtas! Kalbėk!

Keistas pamojimas ranka, duodantįs ženklą tylėti, priverstinas pamojimas, toks senas, kaip pati valdymo įjega; tylius, nepažįstamas balsas kalba jėliaudį, senų—senus ir keistus žodžius:

— Aš džiaugiuosi, matydamas savo gerą tautą.

Ar tai jau viskas? Kodėlgi taip mažai? Jis džiaugiasi... Dvidešimtas džiaugiasi! Nėpyk ant mus, Dvidešimtas. Męs tave mylime, Dvidešimtas, mylėk teipogi ir

mus. Jeigu tu nemylesi, tai mes ir vėl atsilankysim pas tave kabiniete, kur tu dirbi, valgomoj salėj, kur tu valgai, gulimam kambaryj, kur tu guli ir priversime tave mus mylėti
— Lai gyvuoja Dvidešimtas! Lai gyvuoja karalius!
Lai gyvuoja valdonas!
— Vergai!

Kas sakė vergai? Lempos gęsta. Jiedu prasišalina. Namuose kruta balsganos lempų ugnis ir langai palieka tamseni, apsidengia lyg kruvina migla ir tarsi kai-ko tarpe minios jieško. Debesys, atsižvelgdami, slenka pirmyn. Ar jis ištikrųjų čia buvo, ar tiktai per sapną pasirodė? Reikėjo su pirštais paliesti jo drabužius, veidą, tegul ir jis būtų surikęs iš baimės arba skausmo.

Visi išsiskirsto perimti nemalonumų, tamsių atminimų ir baisenybių; atskiri jų šauksmai susivienija su dušliu žingsnių atbalsiu.

Per visą naktį mieste siautė baisūs sapnai.

(T. B)

LAISKAI | REDAKCIJA.

Audiatur et altera pars.

Įvairių pažiūrų žmonės, visados bekovojanti su nešokančiu pagal jų trimitą, kartais nesigėdi pasigirti visuomenei, jeigu bando iš adatos vežimą priskaldyti, arba, jeigu pamatę mažą kibirkštėlę, galvoja, kad jau visas mūsų žemės kamuolis tirpsta liepsnose...

Prie augščiau paminėtų žmonių, pirmiausiai reikia prisikaityti «Vien. Lietuvinių» redaktorių, taipgi išymiausias jos bendradarbius, kaip tai Žemaičių Antaną ir A. Bernotą su Vargomačiu. Šitie vyrukai iš nebūto visados bando padaryti būtą ir užtikrinti visuomenę, kad tik «mūsų» nors šlykščiausi, ką bepaliovos telpa «V. L.», straipsniai yra teisingi, o kitų perdem melas. Kaip žiniai beriami į sieną vistiek neprilips, taip lyglai jų išniekinimas manęs prie mano ypatos neprilips, tiktai patis iš to apturės panieką. Juo labiau, kad pas panašius, kaip p. Širvydas, lojojimosi filozofija eina labai perijodiškai. Juk buvo laikas, kada p. Širvydas dantis galando ant dr. Šliupo, J. Baltrušaičio, o kad nepavyko anuos sukrimsti, tai dabar tas pats p. Širvydas ir Co. galanda ant K. Šeštoko ir kitų, nors kaip vieni taip ir kiti jam nieko blogo nepadare. Nežinau ar šiūom sykiu p. Širvydui ir Co. geriaus pavyks įkasti K. Šeštoką ir Margerį negu Dr. Šliupą su J. Baltrušaičiu, vienok sakyčiau — dieve padėk jam ir Co., nes tai vienintėlis panašių intelektualų amatas.

Nors, kaip augščiau sakiau, p. Širvydo ir Co. lojojimai prie manęs neprilips ir man neužkenks, bet kad visuomenė tikrai nematydama teisybės gali patikėti melagystėmis, todėl turiu paliesti p. Š. ir Co. argumentus. Žinoma, čia nekalbėsiu apie pradžią, kadangi neužilgo pasirodys «Kovoj» mano straipsnis po ant galviu įspudžiai iš mano kelionės, taigi ir bus tenai tas pasakyta; čia bandysiu daugiausiai paliesti A. Bernoto straipsnį, kuris tilpo «V. L.» N22, po atgalviu «Kaip mes atsižiūrime į apšvietą», ir redaktoriaus prierasą.

Pirmiausiai p. A. Bernotas pradeda apie ratukus, su kuriais ir nusirita per visą laikraščio kolumną, bepranašaudamas: ar K. Šeštokas Margeris, ar Margeris tas pats K. Šeštokas, ką buvo Philadelphiaj, ar... ar... na, ar tik p. A. Bernotas su savo ratukais nesirita į tautiečių abazą pas p. Širvydą? Daug abejoti nėra reikalo, nes matyti yra uolus «V. L.» bendradarbis ir šalininkas mūsų

priešų, kaip tai p. Širvydo, Kl. Jurgelionio ir tam panašių, nes anuos bando apginti, o J. B. Smelstorių pasmerkti.

Pabaigęs apie ratukus ironiškai nusijuokia, tardamas: «ypač mūsų pažangiosios partijos», «atvaizdina pakilimą socialistiškos inteligentijos», «reiškiančios nepastovumą ir toli atsilikimą nuo kultūros bėgio». Mat jūs «pažangieji» socialistai, kaip toli atsilikote nuo kultūros, o štai mes tautiečiai: aš A. Bernotas, Žemaičių Antanas, Širvydas su Vargomačiu ir Vitis, taip toli nužengėme, kad net supratome, kaip pasidaryti ratukus, pastoti pranašais. Dundėkite sveiki, nes šiandien proletarijatas gerai supranta, kad veikėjai, kurie atžagareiviams vainikus pina, o progresistus šmeižia, kaip A. Bernotas, — proletarijatu nieko gero nepadare ir ne padarys.

Toliaus p. A. Bernotas duoda Margeriu vėjo, kam anas išdrįstas kritikuoti laikraščius, o labiausiai redaktorius, taip daug mokytus vyrus,ėjusius pro augščiausias universitetus, kaip tai «alibi». Bet kaip visoj savo polemikoj, taip ir čia neturėdamas taisybės pamatų, sušunka: «šalin laikraščiai, nes jie man nepatinka!» ir tikrina, kad tai yra žodžiai p. Margerio, pranašaudamas, kad Margeris, tai K. Šeštokas. Stebiuosi iš kur A. Bernotas tuos žodžius paėmė, nes aš tikras esu, kad niekad taip neišsireiškiau; jeigu sakiau ką apie laikraščius, tai visados tikrinau, kad mes turime skaityti visus laikraščius, tik netikėti, jeigu jie melus skelbia. Iš kur tuos žodžius p. A. Bernotas išlaužė? Meldžiu prirodyti.

Po tam A. Bernotas, bepranašaudamas ir jau tikrai, kaip jam atrodo, patyręs, kad K. Šeštokas — Margeris, arba Margeris — K. Šeštokas, prirodinėja, būk K. Šeštokas buvęs karštu tautiečiu ir socialistus visai niekinęs pereitų metų «Tėvynėj». Čia irgi meldžiu, kad A. Bernotas paimtų iš «Tėvynės» ištraukas ir jas patalpintų, tada bent būtų faktai, bet dabar kas? Tuščia A. Bernoto pasaka. Juk kuris skaitė «Tėvynę», tai gana gerai žino, kad ten mano straipsniuose nėra nė vieno žodžio, kuris niekintų socializmą, socialistų agitatorius ir tt. Jeigu aš tuomet rašiau į «Tėvynę», o ne į «Kovą», tai tik dėlto, kad būdamas socialistu jau 6-7 metai, buvau nebandęs studijuoti ir patirti, ką tai reiškia *Tautystė, Tėvynės meilė* ir *Patrijotizmas*. Bet turėdamas progą ir susipažinęs su įžymesnių tautų literatūra ir istorija, — pasirūžau studijuoti, ką tie keturi žodžiai reiškia. Nežinau, ar aš juos teisingai supratau, bet visgi persitikrinau, kad tautystė, tėvynės meilė ar patrijotizmas, žiūrint iš politiškojo ir ekonomiškjo atžvilgių, kaip praėjusiuose laikmečiuose, taip ir šiandien liaudį stumia prapultin, tamsybėn. Kaip greitai tą patyriau, taip greitai su tautiečiais, kur'e nežiūri į tautą iš kultūriško ir ekonomiškjo, bet tik iš politiško atžvilgio — pertraukiau visokius ryšius.

Antgalo A. Bernotas sušunka: «Ne, lieuvi, socialiste! (mat ir jo esama socialistu, o sykiu ir bendradarbiu «V. L.», kuri visai dergia socialistų idėją.) Neklausyk, ką tau sako tavo panašūs mokytojai tokioj formoj. Tu suprasi ir pažiši klesų kovą tik per studijavimą gyvenimo. O gyvenimą atvaizdina tik laikraščiai, kokie jie ten nebūtų» (pabraukiu, kad skaitytojas tēmytų). Išsireiškimas: kokie ten nebūtų, žinoma, laikraščiai, reiškia, kad «Draugas» su «Žvaigžde» ir atvaizdina gyvenimą. Koks tai besuomoniškas! Klausimas: ar iš visų laikraščių darbininkas gali atsivaizdinti savo vargingą gyvenimą ir suprasti klesų kovą? Ne! ir dar syki ne!

Antgalo Redakcija sušunka, kad pas tokius Margerius ar Šeštokus, tai nėra nė mažiausio supratimo apie ką jie rašo; jiems mokyklos reikia ir tt. Kad vis daugiau ir daugiau supratimo ir mokyklos reikia kiekvienam — tai nėra abejonės, nes šiandien moklas ant tiek išsiplėtojęs yra, kad jį visą pažinti, tai reiktų nors kelis kartus ilgiau pagyventi negu šiandien gamta leidžia žmogni gyventi. Bet klausimai kyla: kodėl «V. L.» redakcija arba p. Širvyde du-tris metai atgal man nesiūlėte mokyklos, nors ji man daug reikalingesnė buvo negu dabar? Kodėl tada mano raštus ne-

vaadinote be mažiausio supratimo, bet juos dėjote vis ant pirmo puslapio, kaip išengiamuosius straipsnius? Kodėl man rašėte laiškus, girdami mano straipsnius ir meldami, kad tik rašyčiau? Kodėl tuoi po laikraštinių susivažiavimo man rašėte laiškus ir kvietėte, kad tik apsiimčiau bendradarbiauti; siūlėte net užmokestį? Kodėl p. Širvyde tik tiek proto tada turėjai, kad siūliai man užmokestį už mano «nesumegstus», be «supratimo» straipsnius? Kodėl!

K. Šeštokas.

A. Bernotas yra Bernotu. Pasinaudodamas proga, kad «Kovas» redaktoriumi yra užginta apginti savo ypatą nuo šmeižimo, naudoja tą laikraštį, į kurį, žino, jog šmeižiamųjų pasiaiškinimai nebūs priimti. Galima tat tvirti nebūtos daiktus ir šlykščiausiais purvais apdrėbt J. B. Smelstoriaus ypatą. Iš laiško išbraukiu apginančius J. B. Smelstorių punktus, turėdamas tą persitikrinimą, kad drabstantis purvais save purvina, o laikas kada-nors išduos savo nuosprendį. Į tai neatkreipčiau mažiausios atydos, nors kartais ir labai sunku yra kentėti, nes žmogus vis žmogiškus jausmus turi, bet kad diskreditavimai nemažiaus atsiliepia ir ant organizacijos, kaltinamam suteikdamas laisvę pasiaiškinti, talpinu drg. K. Šeštoko laiška, ypač kad jis atkreipia sąjungiečių domą į faktą, jog draugai, šmeižianti ir diskredituojanti organizacijos prysakiję stovinčius draugus visunesąžiniškiausiais užmėtinėjimais idėjai priešinguose laikraščiuose, netik peržengia principus, bet yra organizacijos ardytojais. Tas ateityj neprivalo būti. *Red.*

SVARBIOS ŽINIOS.

Dėlei slapto mokymo.

Rusijos Dumoje atstovai iš Lenkijos ir Lietuvos įnešė interpeliaciją dėlei Varšavos ir Kijevo generalgubernatoriaus, o taipgi gubernatorių Minsko ir Kauno išleistų padavadjimų, sulyg kurių uždedama 500 rublių pabaudos bei iki 3 mėnesių areštą ant tų, kurie mokina vaikus be valdžios leidimo.

Interpeliacijos autoriai sako, kad tokie gubernatorių padavadjimai yra atkartojimu valdžios išleistų 1892 ir 1900 padavadjimų, kurie 1906 metais tapo panaikinti per viršiausią užtvirtintą ministerių tarybos nuosprendį. Interpeliacija atkreipta link ministerių tarybos pirmininko ir vidaus reikalų ministerijos, kurių klausama ar šiame žygyje valdžia mananti grąžinti panaikintus įsakymus. Po interpeliacija pasirašė visi atstovai Lietuvos ir Lenkijos, o taipgi daugelis «kadetų» ir spalininkų.

Nuteistas viršininkas.

Teismas Varšavskaja Palata nagrinėjo bylą buvusio Suvalkuose Tardymo Skyriaus policijos viršininko Pyžalskio. Kaltinamas už daugelį žvėriškų pasielgimų. Nuteistas pusantriems metams arestantų roton. Iš nagrinėjimo pasirodo, kad Pyžalskis už kyšius naikindavęs protokolus, ypatingai atsizymėjęs žvėriškiausiu kankinimu, tardant įtartus politiškaus nusikaltėliais žmones. Po areštavimo Pyžalskį paleista, užstatant jam 300 rublių kaucijos. Paleistas tuojaus pabėgo, bet suimta jį Austrijoje. Jo apginėjas stengėsi išteisinti jo žvėriškumą torturavime žmonių sumišimu proto, nes sveikas protas XX metšimtyje niekuomet neleistų panašiai elgtis su

areštuotais. Teismas rado kaltu ir senatas teismo nuosprendį užtvirtino.

Singeris boikotuoja socialistus.

Tarptautinis socialistų biuras apskelbia sekantį komunikatą: Anglai draugai prašo pranėsti socialistų spaudon visose šalyse žinią, kad firma Singer, kuri išdirba siuvamąsias mašinas ir turi jų pardavimui rinkas visose šalyse, iš savo dirbtuvių išvaro darbininkus, nužiūrėtus kaipo socialistai. Firma apreiškė darbininkams, kad nori be pasigailejimo išnaikinti socialistus iš tarpo jos darbininkų. Tat draugai prašo Tarptautinį Socialistų Biurą, idant šis atkreiptų viso pasaulio sicijalistų domą į šį dalyką.

Prie to reikia pridurti, kad kitų firmų išdirbamos siuvamos mašinos yra dar geresnės už Singerio firmos mašinas, be kurių darbininkams taipgi galima apsieiti, kaip Singeriui be socialistų.

Moterų kongresas Stokholme

Laikraštis «Jus Suffragii», leidžiamas tarptautinės sąjungos, kurios tikslu yra kova už moterų tiesų lygybę politiškuose dalykuose, — praneša apie rengiamą moterų kongresą Stokholme (Svedijoje). Kaip moters yra kongresu užintresuotos, parodo šiš apsiereškimas, kad moters visoje švedijoje ant savo organizacijų narių uždėjo «extra» mokesčius po 1 koroną ant ypatos, kad surinkti fondą kongreso parengimui. Garsioji Svedijos giedorka Margareta Holmgren apvažiavo su savo koncertais visą Svediją ir visur giedojo «Daineles vaikams», o surinktus iš tų koncertų 3000 koronų paaukavo kongreso fondui. Kongrese dalyvaus garsi autorė Selma Lagerloef ir laikys prakalbą apie moterų pilietiškių teisių lygybę.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

BELOIT, Wis. Birželio 4 dieną, LSS. 156 kuopa parengė prakalbas. Kalbėtojas buvo pakviestas iš Chicagos drg. A. Žagaras, bet ant nelaimės neatvažiavo kalbėtojas, nars ir buvo užtikrinęs atvažiavimą, ką liudija prisijusta atvirutė; nežinia kas per priežastis neatsilankymo.

Mums gi didelis nuostolis. Salė \$3.00, plakatai \$1.25. Ačių nors vietiniai draugai pasidarbavo: drg. J. Breiva paaiškino susirinkusiems, «kaip darbininkai vargsta ir žusta besikilnodami iš vienos šalies į kitą ir kas juos verčia, o vis jėškoko-laisvės. Jaunos mergaitės deklamavo eiles: E. Vaičiulitė—«Aušta rytas», O. Žemaitaitė—«Laisve šventoji». Žmonių atsilankė vidutinis burelis, kurie buvo labiausia

užganėdinti mergaičių deklamacijomis ir J. Breivo prakalba. Visiems pasidaravusiems kuopa ištaria ačiū.

J. G r a k a u s k a s.

ELIZABETH, N. J. Ką tie kunigai neišdaro dėl išvilijimo pinigų iš tamsių žmonelių? Stai mūsų kunigo darbai:

Pastačius naują bažnyčią, senojo bažnyčioj padarė «fėrus» (liuteriją), kuri prieš užgavėnes tęsėsi per dvi savaiti po 3 vakarus. Daiktai buvo sudovanoti nekurių parapijonų, iš kurių geresni daiktai liko da ir dabar neišleisti, o taipgi neišleista ir bačka alaus, ant kurios pinigus surinko po prievartą. Neminėsiu aš čia tų daiktų, kurie buvo be jokios vertės ir ant kurių buvo žmonės apgaulinėjami.

Prasidėjus «fėrams» nemažai žmonės gavo dumų nuo kunigo per pamokslą už neatsilankymą ant parengtų «fėrų»... «Kas, girdi, ateina, tai visada tie patįs, o kitų visai nėra, reikia visiems padaryti gerą «biznį» ir pasirodyti.»

Neužmišo kunigas ir barą padaryti, pirmą vakarą alus buvo pardavinėjamas bažnytiniam sklepe, bet matant, kad nelabai kas ten eina gerti, atnešė jį į bažnyčią, čia tai nekuri geri katalikai ir pasipiktino, kada pamatė bačkas sustatytas buvusio spaviednyčioj, sakydami: «kiek mės ašarų išliejom prie jos, kiek dusavimų, kaip K. Kapucinas čia ant tos pačios vietos kryžių iškėlęs į viršų siekdino, kad niekas negertų, bet dabar pats kunigas Žindzius, vaikščiodamas po bažnyčią įkalbinėja jauniems vaikinams, kad eitų gerti ir kad darytų «biznį» ant bažnyčios. Už tai dabar ir vadina bažnyčią «saliunu su kryžium».

Kovo 5 dieną nedėlioje, per pamokslą pasakė, kad pelno yra 700 dol. O antrą nedėldienį (12 Kovo) pasakė naujieną, kad šįmet neduosiąs velikinės kortelės be 5 dol., «nes žinote, kad pinigai ne man bus, bet ant bažnyčios» ir pasakė, kad antrą kartą šįmet kalėdosiąs. Tai mat, kaip kunigas atjaučia blogus metus žmonėms.

P u š — P u i k a.

SAJUNGOS REIKALAI.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N12.

P.K-tui. Gerbiamieji:— Mės, komisija ištirimui įvykusios netvarkos tarpe administratoriaus ir zecerių ir sykiu ištirimui teisingumo buvusio adm-riaus (J. Griniaus) apkalbinimo zecerių, būtent pastarleji sugadinę 348 egz. knygutės «Prasikaltėliai ir Prasikaltėliai» — galime pasakyti sekančiai:

Tirinėjant bei klausinėjant visus tuo laiku dirbusius ir gyvenusius «Kovos» spaustuvės name, gavome atsakymą kaip iš vienos pusės (J. Griniaus), taip iš kitos (zecerių) tik žodžiais, niekur aiškiais faktais neparemtą. Zeceriai aiškinino, kad Miškinis, nemo-kėdamas elgtis su spaustuvės įrankiais ir nesuprasdamas darbo, sugadino minėtą skaitlių brošiurėlės «Pr. ir Prasikaltėliai», o kita pusė aiškino, būk zeceriai kerštu(?) užtaisę. Taigi jokių aiškių patirimų negalėjome gauti, nes apart kalbos niekas faktais, ant kurių būtų galima remtis, neprirodyta.

Prie to dar pridursime, jog toliaus tirinėti neapsimoka, nes gal, kaip minima, kad ant «keršto» būk tą užtaisė, apversdami

knygelės lakštus, taip beabejo gal ant keršto ir buvo skundžiama.

Apart to pridursime, kad Ad-riaus skundas neturi pamato, nes tuomet spaustuvės darbininkus ir atstatė pats administratorius, todėl už įvykusias kokias-nors palnes atsako pats ad-rius.

1-mos kp. Ištirimo K-ja

Phil. Pa. 3 IV 11.

J. Juodžiukynas, M. Gelgota, P. Stanelis.

Nutariame šį komisijos pranešimą patalpinti organe ir dalyką padėti archive, kaip užbaigtą.

N. Y. City, 27 V, 11.

Waterbury, Ct. 30 V, 11. L. S. S. P. K. - as

Wiimerding, Pa. 4 VI, 11.

{ M. M. Račiute
J. S. Pruselaitis
B. Kondratavičius

Tai yra paaiškinimas Komisijos, kuri tapo išrinkta per 1-ą kuopą pagal P.K-to Tar. 85 (žr. «Kovos» N52 p.m.).

LSS. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

Philad'a, Pa. 15 VI, 11.

Rev. Rėmimo Komiteto Tarimas N 2.

Jono Liaugmino šeimyna prašo pagalbos, nes turi persikelti iš Vilniaus į Rygą, kur perkeltas ir Jonas Liaugminas, kuris kaip žinoma, už Joniško šnipa Bartkaus nužudymą nubaustas katorgos kalėjimau ant 20 metų. (Šis atsišaukimas paimtas iš «L. U.» N4.)

Malonų sąjungiečiai, tikiuos galėsite sušelpti biedną šeimyną drg. J. Liaugmino, kuris patsai turi sėdėti katorgos kalėjime net 20 metų, už tai, kad už žmonių laisvę kariavo. Aš nuo savęs patarčiau, kad RRR-tas paskirtų tam reikalui pinigų iš RRR-to išdo. Pinigai galima siųsti per «L. U.» redakciją.

Bridgeport, Ct. 20 II, 11.

Buvęs RRR. Pirm. L. Grikštas.

Nors šis dalykas buvo prisiųstas pagarsinimui organe, bet kadangi jame patariama skirti augščiau minėtam reikalui pagelba ir iš RRR. išdo, tad tą dalyką prisiunčiu RRR-tui.

Sulyg RRR-to knygu Perž. Komisijos raportu (žr. «Kovos» N45 09m.), randasi dėl Buržinskio \$39.82, taigi patarčiau RRR-tui nutarti sekančiai:

1) Užklausti LSDP. ir 1908-9 metų RRR. narių apie to dalyko stovį ir ar Buržinskio fondas yra ir dėl Liaugmino, o jei taip, tai 2) Tą sumą pinigų esančių Buržinskio fonde pavesti Liaugminui.

24 II, 11. LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Pritariu drg. Sekr. sumanymui, bet bėda, kad tas dalykas gali užsitęsti per ilgai, o pagelba reikalinga tuojaus, todėl patarčiau bile tik yra kas, tai pasiųsti Liaugmino šeimynai, o laikui bėgant išsiaiškįs dalykai ir mės tuos fondus sutvarkysime.

RRK-to Pirms. J. P. Raulinaitis

Sutinku sušelpti koku būdu tik geriausiai galima. Bet kadangi man nežinoma apie tikrąjį išdo stovį, tai nežinau kaip geriaus pritarti.

» Iždin. J. M. Ramanauskas

Sutinku su C. Sekr. nuomone.

RRK-to Sekr. J. Bulota.

LSS. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Literatūros Komiteto Tarimai.

Tarimas 1-as.

LSS. 24 kuopa savo susirinkime 8 d. sausio š.m. nutarė, kad «Kovoje» turi tilpti pasikalbėjimas socialisto su darbininku ne-socijalistu ir perstatomas piešinys.

Plymouth, Pa. 15 IV, 11.

LSS. 24 kp. Komitetas

Org. K. Arminas Sek. J. Kazlauskas Ižd. J. Ližaitis.

Sutinkame su įnešimu. Pasikalbėjimo formoje galima lengvai išaiškinti ir smmlkesnius dalykus. Kalba pasikalbėjimų turi būt aiški ir visiem suprantama.

Chicago, Ill. ?

Silverton, Wash. 2 IV 11.

Pittsburg, Pa. ?

{ J. Ilgaudas
P. Kietis
A. Baltrušaitis

LSS. Centro Sekretorius A. Purvis.

Tarimas 9-ras.

LSS. IX Rajonas savo 2-je konferencijoje nutaręs paduoti sekantį įnešimą:

- 1) Kad «Kovoje» būtų talpinama iliustracijos;
- 2) Straipsniai sekančio turinio: a) Gvildenamas socializmas, b) Politiškoji ekonomija, c) Jurisprudencija, d) Beletristika, e) Korespondencijos ir f) Sąjungos reikalai.

Konfer. Tvarkos vedėjas *Ild. Parvanieckas*
Rajono Org. *F. Drutchas* Sek. *Ig. Mačiulis*.

Sutinku su įnešimu apart punkto c) (Jurisprudencija); manau jį pakeisti Propaganda, dėlto, kad neturime specialistų juristų, kurie galėtų tą sykiu atsakančiai tvarkyti, o šiaip jis ir nelabai būtų naudingas.

Lit. K-to narys *J. Ilgaudas*.

Sutinku su įnešimo punktais A, B, D, E, F; punktas C pakeisti «Etika».

Pastaba: Darbininkai klesai niekias svarbu pažinti kapitalistų surėdytą tiesažinystę, kurią labai dažnai iškreipiama naudai turčių ir visai užmirštama naudai darbininkų; apart to įvairiose valstijose ir viešpatystėse teisės kitokios; bet toli svarbiau pažinti etiką, tai yra tikrą doriškumą, koks turėtų būti žmogaus link žmogaus, kiekvieno darbininko link visos klesos, vienos lyties link kitos lyties, vienos tautos link kitos ir tt. Šiame skyriuje būtų gvildenami klausimai: nuosavybė, unijonizmas, tikėjimas, lygybė teisių moterims, militarizmas, prostitucija, užduotis mokslainių, užduotis šelpimo visuomenės narių, negalinčių atlikti darbą, nusidėjėliai (kriminalistai) ir kiti klausimai. Pункtas D Beletristika ir Poezija tik paliečianti klesinę kovą.

Nutarimą IX Rajono pripažįstu vien kaipo *patarimų* «Kovos» sandarbininkams, nes «Kovos» Redakcija dėl stokos straipsnių negalės išpildyti kiekviename numeryje augščiau apdirbto programo ir *nutarimą* laužys. Prie viršminėtų punktų priduriu sekančius: G. Zinios (apart paprastų korespondencijų) iš klesinės kovos ir organizacijos darbo svetur. H. Kritika.

Su nuomone drg. Ilgaudo «Jurisprudencija» pakeisti «Propaganda» nesutinku, nes medega punktuose A, B, D ir E jau rišas su propaganda.

Iliustruoti «Kovą» paveikslais nuo fotografijų paliečiant straipsnius, ir piešiniais turinčiais tikslą.

Silverton, Wash. 2 VI, 11. Lit. K-to narys *P. Kietis*.

Sutinku su įnešimu taip, kaip jis yra pataisytas drg. P. Kiečio. Toks «Kovos» turinys būtų įvairus ir naudingas, jeigu tik bus kam rašyti.

Lit. K-to narys *A. Baltrušaitis*.

KUOPU TARIMAI.

LSS. 136 kuopa Rumford, Me., laikydama susirinkimą, nutarėm sekantį Seimui įnešimą:

- 1) Kad reikalinga yra LSS. prisijungti prie anglų Socialistų Party.
- 2) Kad Seimas nutartų įvesti LSS. Pašelpinį skyrių.

K o m i t e t a s.

LSS. 1-ma kuopa Philadelphia, savo laikytame susirinkime 1 d. Birželio, nutarė įnešti į VI LSS. susivaziavimą šiuos punktus:

- 1) Įsteigti savišalpos draugiją. Matyvai: a) kadangi mūsų esančios savišalpos organizacijos yra įsteigtos ne ant demokratiškų pamatų, ir b) kadangi viso pasaulio socialde-

mokratai pripažįsta šale politišką kovą ir ekonomiškąją savišalpa. Ši organizacija turėtų būti atskira nuo Sąjungos, visus įsteigimo pamatus pavesti susivaziavimui apkalbėti.

2) Apdengimui Sąjungos esančių skolų, įsteigti tam tikrą skolų fondą, iš kurio tik apmokėti skolas. Tam tikslai kuopos privalo parengti per metus bent po vieną vakarą ir pelną skirti skolų fondan.

3) Pagerinti «Kovą».— Vengti per daug ilgų ir tuščių polemikų, kurios kalba tik apie pavienias ypatas. Įvesti nuolatinę laikraščių peržvalgą. Paduoti svarbesnes žinias iš Amerikos Soc. Party veikimą, taipgi ir apie viso pasaulio socialistų veikimą. Priziurėti labiau korektas, kad mažiau būtų «Kovoje» zeceriskų klaidų.

1-mos kp. narys A. Ž y m o n t a s.

RAJONU REIKALAI.**V-to rajono atyдай.**

Pagal daugumą balsų XIV konferencijai skiriama vieta mieste Shenandoah, Pa., kuri atsibus 25 d. June 1911 m.

Taigi kuopos V-to rajono malonėkite prisiųsti delegatus ir būtų gerai, kad draugai daugiau atkreiptų atydos į rajono reikalus, nes paskutiniu laiku pasirodė, kad jau V-tas rajonas labai silpnai gyvuoja. Ir tik nuo šitos konferencijos priklausys jo gyvavimas. Draugai pagalvokite.

V-to rajono Raš. A. S t a n i š k i s.

Atsišaukimas.

Gerbiamieji draugai ir draugės!— šiuomi mes 32 kuopa LSS. atsišaukiame prie jūsų, ar nesiranda pas ką sutaisyta «prelekcijų», «referatų» ar bent taip naudinga paskaitų dėl švietimo ir lavinimo patįs savęs.

Jeigu randasi pas ką, o tuom kartu jums nereikalingi, teiksitės prisiųsti mūsų kuopai, o mes jums busime dėkingi.

P. S. Katrie norėsit į kiek laiko gražinti, meldžiame pažymėti. Siųskite šiuo antrašų:

Mr. P. Mozuras, Box 71 Pittston, Pa.

32-ros kp. Sek. P. K a u š i u s.

Krasos Dėžutė.

LSS. 21 kp. Be draugo I. Ašmensko pasiaiškinimo kuopos mitinge, kuopa negali išmesti jį iš kuopos, ypač už tokį prasiženimą, kaip parengimas baltiaus antrai dienai velykų, kad atitrauktų draugus nuo smuklių. Drg. Ašmenskas nerengė to vakaro sudarymui rengiamų prakalbų, nes tikėtasi, kad dėl neprisižadėjimo kalbėtojas prabūti prakalbos neįvyks. Pagaliau turi būti nukirta bešališka komisija, kuri dalyką ištyrus tur pranešti savo ištyrimo rezultata, o tada bus galima spręst apie drg. Ašmensko nusikaltimą.

K. Sinkevičia. LSS. 21 kp. organizatorius J. Samaliūnas, perstatydamas ir leisdamas rinkti į mitingo pirmsėdžius žmogų, kuris nepriklauso ir priklausyt nemano prie kuopos, neturi jokios teisės tą

daryti. Kuopa juk nesiranda po kono-nors diktatoryste.

Pšelgauskas. Socialistams nereikia turėti jokių reikalų su «kietikais», tad apgavikai neišvilios iš jų centus. Socialistiškai ar teisingi mokslaeiviai žino, kokių keliu kreipties į visuomenę su prašymu pašelpos. Jūsų «persergėjimas» netilps.

J. Stasiulevičius. Straipsnelis linkui P.K.-to tarimo Bagočiaus reikalavimo klausime dėlei tūlų išsitarimų be nurodytų vardų ypatų, kurios liudija teisingumą užmetimų, «Kovo» negalėjo patilpti be C.K. peržiūrėjimo dalyko. Perduota C. Sekretoriui.

Laiškai į Administraciją.

Malonus drauge! Aš jums prisiunčiau permainymus draugų antrašų. Drg. Skviklis koki pridavė, tokį ir jums prisiunčiau, bet pažiūrėjau į «City Directory book» o tokio vardo gatvės, kaip pridavė, visai neradau. Radau panašų vardą gatvės, vadinamą šiaip: Heisley Ave. S. E., o ne «Heislyav». Molonėsit užadresuot «Kovą» šiaip:

S. Kviklis, 6202 Heisley Ave. S. E. Cleveland, Ohio.

Bėda su mūsų draugais, antrašus nepriduoda gerus ir teisingus, o paskui rugaja, kad neaplaiko siuntini. Gaila!...

Draugiškai V. Geibis.

P. S. Daug panašių faktų Administracija galėtų priduoti dėlei draugų klaidingai pridutų antrašų. Tankiai reikia girdėti rūgones už nesiuntinėjimą «Kovos» visai bereikalingai. Tikime, jog ateityje, draugai pasistengs paduoti teisingus antrašus.

Administracija.

NUO ADMINISTRACIJOS.

Įvedant administracijoje naujas knygas, perrašant iš senųjų, pasirodo, kad daug yra Sąjungai skolingų. Taigi, dabar visi skolingi, gaus laiškus. Kurie savo laišku neduos mums jokios žinios per dvi savaites, tiems bus sulaikyta «Kova». Taigi, malonėkite ūmai atsiliepti, kad nepertraukti «Kovos» siuntinėjimą. Gali pasitaikyti, kad gaus paraginanti laišką ir tie, kurie yra užsimokėję— kartais įvyksta klaida, tai malonėkite nepykti, bet tuoj prisūsti paliūdijimą, kad esate užsimokėję.

Kuopos, kurios yra skolingos centrai už mėnesinę mokesį, būtinai turi šį mėnesį surinkti nuo skolingų draugų mokesį ir prisūsti, kurie neatsiteis, bus išbraukti iš sąjungos knygos.

Manome, kad skolingieji draugai nenorės nuskriausti Sąjungą, bet ūmai atsiteis.

Administracija.

Atydai LSS. 4-tos kuopos draugams.

Draugai! Susirinkimai bus laikomi kitoj svetainėj, 831 W. 33-rd Pl. Fellowship Hause, didžiojoj svetainėj iš užpakalio.

Visi susirinkimai atsibus kas paskutinis nedėldienis kiekvieno mėnesio, 2-rą val. po pietų. Sekantis susirinkimas atsibus 25 d. Birželio, 2 val. po pietų. Nepamirškite atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų.

Sek. J. Jurgelionis.

Philadelphijos LSS. 1-mos kuopos draugams.

Susirinkimas atsibus Utarninke, 27 dieną Birželio, 8 val. vakare, «Kovos» name 1815 E. Moyamensing Ave.

Malonėkite visi draugai susirinkti, nes raudasi daug reikalų, kuriuos būtinai turime apkalbėti. Apart to, dar randasi daug draugų skolingų už organą, todėl telksitės atsisteisti, kad nerelkėtų sustabtyti organo siuntinėjimas

Kviečia Komitetas per Purvį.

Didelis plėnikas.

Socialistų Partijos Conn valstijos, kuris atsibus Liepos (July) 4 dieną 1911 m. Minerys Grovl Park, Meriden, Conn. Prasi-dės iš ryto ir trauksis iki vėlam vakarui. Kur bus suėjimas daugelio tautų. Bus laikoma prakalbos, dainuos du chorai, griež pui ki-muzika ir puikus pasilipksminimai.

Karai iš Meriden reikia imti W. Main; iš Waterburio, New Britoin, atveš į vietą bėganti karai į Merideną.

Kviečia Soc. Party Komitetas.

Didelis teatras.

Monologas, deklamacijos ir dainos, kurias parengia LSS. 33 kuopa Binghamton, N. Y. Bus statoma ant scenos vietinio drg. J.M. Bučinsko vertimas komedija vieno akto «Neištikima ypata» ir antra komedija «Tiktai niekam nesakyk».

Taigi, drangai ir draugės, kaip vietiniai, taip ir iš apielinkės yra kviečiami ant to vakaro, Birželio 29 dieną š. m. į slovakų Bažnytinę svetainę, Starr Ave. Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga 25 centai ypatai.

Komitetas.

Pranešimas 40-tai LSS. kuopai.

Siuomi pranešu, kad atgalvinom 40-tą kuopą. Mitangai bus laikomi kiekvieno mėnesio pirmą Seredą 7:30 val. vakare. Po numeriu 96 Green St. Worcester, Mass.

Org. L.J. Grikštas.

Aukos Gegužiniam „Kovos“, num. iš Pittston, Pa.

Aukavo šie draugai: Iš kuopos isdo— \$2.00, P. Mozuras ir P. Kaušius— po \$1.00, P. Jurgelis 50c.; P. Krušinauskas, J. Staueika ir J. Kaušius— po 25c. Viso \$5.25.

32-ros kp. Sek. P. Kaušius.

It doesn't pay to neglect your Health

Ar atėjai kada namo drebedamas, su skaudancia galva, krūtineje diegimais sope gale gerkles ir gulėjai keles savaites?

Dr. Richter'io
PAIN-EXPELLERIS

tas istikimas senas naminis vaistas duos pagalba ir prasašis ilgą vargą jeigu unai vartosi.

Visuomet namuose turėk bonkute. Platys nurodymai apvynioti apie bonką. 25c. ir 50c. aptiekose.

Sergėkis pamėgdžiotų vaistų ir žiurėk ant Inkaro ir mūsų vardo.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pilies yra gėrus nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

«KOVOS» Agentai.]

- J. VISOCKIS
8139 Vincennes Road, Chicago, Ill.
- FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill.
- J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
- J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa.
- J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
- A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS
842 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.
Mass. Gen. Hospital
O.P.D. Boston, Mass.
- V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
- F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- K. ARMINAS.
204 E. Main st. Plymouth, Pa.
- J. ZALANSKAS.
11 Charter, St. E. Xeter, N. H.
- A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash
- A. KAZEKEVIČIUS.
P.O. BOX 60, Edwards Ind.
- M. K. ŽVINGILAS.
P.O. D. Stmsbur Conn
- V. K. BAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
- P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore.
- J. KALAKAUSKAS
55 1/2 Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS
48 Walnut St, New Haven, Conn.
- J. BINDOKAITIS.
Henry St Rochester N Y

50,000 KNYGU

Vysai Dykai

Kožnas vyras be atidėlioma tur pareikalauti vieną iš tu stebuklingu knygu. Vyrų, katrie žada apsvesti — vyrų ligoti — vyrų, katrie pasigėrė per miera, katrie pareidava namo viela ir katrie pervirš dave sau valię — vyrų silpni, nervouti ir katrie prastoi sava sveikata — vyrų, katrie negabė pri darba ir katrie ne galė nauduoti pylnai linksmuma gamtos — vysai tie vyrų tur pareikalauti vieną iš tu dykai duotu knygu. Ta knyga pasakis kaip vyrų naikin sava sveikata, kaip jie užsikrėta ligoms ir kaip jie gal pylnai sugražinti sava sveikata, stipruma ir energiškuma i trumpa laika ir su mažais kaštais. Jeigu nori buti vyras tarp vyrų ta knyga pasakis kaip gali tą pasėkti.

nas, nevėdes arba apsvėdes, ligotas arba sveikas tur žinoti. Ne naikinkiet sava sunki uždyrbus pinigus, mokedami už nekingas, bevertis vaistus ikikolaik neparskaitistė tą knyga vysai. Knyga ta užėdys jums dang doleriu ir pasakis kaip galete stotis tvirtu ir resnu vyrų. Atmink i tą, jog ta knyga yra siusta jums vysai dykai. Mes užmokam ir už paczta. Nekokie varda medikališka arba daktariška nera ant konverto. Ne vienas nežinos kas tas yra tyk jus. Irašikiet sava varda ir pavardė ir adresa aiškei idėkiet ta dikini kupona ir prisiuskiet mums o gauste tą knyga.

Ta dykai gauta knyga yra vertės \$10.00 kožnam sergančiam vyrui.

Ar Esat Kankinami

Užnuodijimu Krauja arba Brantais, Triperiu, Abelinu Prastoimu Spėku, Prastoimu Gyvastinės Skystibės, Naktiniai Išleidimais, Prastoimu Vyriskuma, Lytišku Nusilpneimu, Džiusna, Užsiveržimu Slapiname Kanale, Reumatizmu, Organiskame si Ligomasi, Skilves, Kepenu, Pulsės ir Inkštu Ligoms?

Jeigu turet skaumus strenosi, prastoima apetita, surugusi pylva, biauuru skausma galvos, tulžinius pripuolimus, regalet miegoti, jaustesi pavargiesiu ir silpnu iš rita, pyktas ir arzus, — turetė gauti tą knyga. Knyga ta pasaka prastais ir aiškiais žodelis dielko kenti ir kaip gali buti sveiku.

Tukstančiais vyrų atgava sava pilna sveikata su pagelba tuos brangios knygos. Knyga ta yra krautuve žinios ir talpina tam tykrus daiktus, katrus kožnas vyras, jaunus arba senas, lagotas arba bied-

SIUSK ŠITA KUPONA ŠENDENA.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 403, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill.

Godotinasai Tamista: Aš esu užinteresuotas Tamistas prižadeimu siusti Vysai Dykai Knyga, mēdziau prisuti man viena vysai dykai.

Vardas ir pavardė.....
Adresas..... Steitas.....

FARMOS! FARMOS!

Štai puiki progā įgyti Farma! Žemė apgyventa 61 lietuvių farmerių. Šioj kollonijoj lietuviai turi suorganizavę Ukišką Draugystę palengvinimui ukininkavimo ir apdirbimui lauko, taipgi susišelpia laike ligos. Ši lietuvių kollonija randasi Lake Maisan paviete, Michigan valstijoj, vakariniame krašte palei ežerą Michigan prie pramoningų miestų ir miestelių; tarpe 4 gelžkelių, tarpais gražus tyro vandens upeliai ir žuvingi ežerėllai. Turime toje apie linkėje pardavimui tūkstantį (1000) farmų, geros, derlingos žemės; ir pigios, geros žemės visokiems javams, daržovėms, sodams ir pievoms; pienininkystei, galvijų ir paukščių auginimui. Parduodame pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Gali pasirinkti kas kiek žemės nori. Prekė nuo \$10,00 iki \$25,00 už akrą. Norinti pirkti kreipkitės adresu:

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake Co., Michigan.

Philadelphijos Rašytojų Ratelio susirinkimas, atsibus 25 dieną Birželio, 2 val. po pietų, Fairmount Park. Telksitės susiriktį pas Muziejų ir laukti kitų narių, tuomet susirasime atsakančią vietą ir aptarsime savo reikalus.

Visus užkviečia, Jūsų V. Jakštys.

VYRAI AR JUS SERGATE IR KENČIATE?

EIKITE PAS DAKTARĄ BULANSKI

Jis yra specialistu vyrų ligose. Jis išgydis jus nuo: pultekio, užsiveržimo (stricture), puliavimo (gleet), brantų, užsinuodijimo kraujo, nustojimo vyriskumo, saužagystės, vericoeles, hidroceles. Gvarantuoju, jog išgydau kiekvieną ligonį. Patarimas už dyką. Ofiso val.: 9—11, 2—4 ir 7—9.

Dr. B. ULANSKI, 418 S. Broad st., Philadelphia, Pa.

Jei negalite ateiti, tai rašykite.

Naujas sceniškas veikalas NETIKETAI

Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė. Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediją perskaityt bei sulošt, kreipkitės i «Kovos» administracija, o tuoj bus prisušta